

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Společenský život na venkově

Bc. Pavla Poulová

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Pavla Poulová

Veřejná správa a regionální rozvoj – k. s. Sez. Ústí – Tábor

Název práce

Společenský život na venkově

Název anglicky

Social life in countryside

Cíle práce

Pro teoretická východiska bylo použito odborné literatury, zákonů, internetových článků, výročních zpráv jednotlivých spolkových organizací a kronik. V jednotlivých kapitolách byly definovány základní pojmy spolek, společnost, společenský život, volný čas, spolková činnost, venkov, venkovský prostor, obec, neziskové organizace.

Cílem práce je financování společenského života v obci Hamry nad Sázavou v porovnání s financováním společenských aktivit s územně blízkým městem Žďár nad Sázavou (obec I. vs obec III.)

Dílčími cíli práce je zjištění participace občanů na veřejném a spolkovém životě. V rámci této práce vyspecifikuji podíl obce a ostatních subjektů na finančním zabezpečení činnosti jednotlivých spolků.

Metodika

Praktická část představí vybrané obce, včetně jejich vývoje, prostřednictvím socioekonomické analýzy. Byla použita analýza finančních ukazatelů vybraných spolků, doplněna o strukturovaný rozhovor se zástupci samospráv obce Hamry nad Sázavou a s územně blízkou obcí Žďár nad Sázavou. Na základě výsledků a dat dojde ke zhodnocení společenského života.

Harmonogram práce:

Březen 2020 – specifikace metodiky, stručný obsah teoretické části práce

Srpen 2020 – zpracování teoretické části DP (úvod, popis metodiky, literární rešerše),

Říjen 2020 – vlastní terénní šetření

Prosinec 2020 – zpracování a odevzdání empirické části v první verzi

Březen 2021 – odevzdání kompletní DP se zpracovanými připomínkami

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Společnost, společenský život, volný čas, spolková činnost, venkov, venkovský prostor, obec, spolky, neziskové organizace.

Doporučené zdroje informací

DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. Nevýdělečné organizace v praxi. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-040-1.

MAJEROVÁ, V. – BLAŽEK, P. *Český venkov 2004 : život mladých a starých lidí*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2005. ISBN 80-213-1281-5.

PAPOUŠKOVÁ, Zdenka. Aktuální otázky vybraných institutů práva neziskového sektoru. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1834-6.

REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru : základy ekonomiky, teorie a řízení*. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-54-5.

STEJSKAL, J. – KUVÍKOVÁ, H. – MAŤÁTKOVÁ, K. *Neziskové organizace – vybrané problémy ekonomiky : se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-973-9.

ŠEDIVÝ, M. – MEDLÍKOVÁ, O. *Úspěšná nezisková organizace*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-4041-6.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 ZS – PEF (únor 2020)

Vedoucí práce

prof. PhDr. Ing. Věra Majerová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 22. 3. 2021

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 22. 3. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 24. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Společenský život na venkově“ jsem vypracovala samostatně pod vedením prof. PhDr. Ing. Věry Majerové, CSc. s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 27. 3. 2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala prof. PhDr. Ing. Věře Majerové, CSc. za cenné rady, připomínky a vedení.

Společenský život na venkově

Abstrakt

Práce se zabývá komparací financování společenského života v obci Hamry nad Sázavou a financování společenských aktivit ve městě Žďár nad Sázavou.

Teoretická část práce vymezuje pojmy společnost, společenský život, volný čas, spolková činnost, venkov, venkovský prostor, obec, spolky, neziskový sektor a právní zastoupení jednotlivých spolků tak, aby vznikl prostor pro jasnou komparaci podmínek v obou zvolených územích.

V praktické části práce jsem se zaměřila na porovnání financování spolkových činností v obci Hamry nad Sázavou a v územně blízkém městě Žďár nad Sázavou (obec I. typu vs. obec III. typu) Následnou analýzou dat a vyhodnocením strukturovaného rozhovoru bylo zjištěno, že územně menší obec Hamry nad Sázavou se větší mírou podílí na financování místních spolků z obecního rozpočtu. Také bylo zjištěno, že komunikace a spolupráce v této oblasti je spíše v rovině neformální, což má pro fungování spolků v mnoha směrech klíčový význam. Ze strukturovaného rozhovoru ze zástupci místních samospráv také vyplynulo, že spolkové organizace v obci Hamry nad Sázavou zásadně přispívají ke společenskému životu a k rozvoji obce. Spolky obec podporuje jak po finanční, tak po materiální stránce.

Zástupce samosprávy města Žďár nad Sázavou důležitost fungování spolkových organizací potvrzuje, v prostředí města je financování zajištěno převážně formou dotační politiky. Na tato zjištění je vázána míra dostupnosti financování spolků ve vztahu k obcím. Z komparace vyplynulo, že míra financování u vybraného vzorku spolků je z obecních zdrojů nerovnoměrná. Míra dostupnosti finančních zdrojů z rozpočtu obce Hamry nad Sázavou je vyšší než z rozpočtu města Žďár nad Sázavou.

Klíčová slova: Společnost, společenský život, volný čas, spolková činnost, venkov, venkovský prostor, obec, spolky, neziskové organizace.

Social life in countryside

Abstract

The work deals with the comparison of financing of social life in the municipality Hamry nad Sázavou and financing of social activities in the town Žďár nad Sázavou.

The theoretical part of the thesis defines the terms society, social life, leisure time, activities of associations, countryside, rural space, municipality, associations, non-profit sector and legal representation of individual associations so as to create a space for a clear comparison of conditions in both selected areas.

In the practical part of the work I focused on the comparison of financing of activities of associations in the municipality Hamry nad Sázavou and in the territorially close town Žďár nad Sázavou (type I municipality vs. type III municipality) Subsequent analysis of the data and evaluation of a structured interview revealed that the territorially smaller municipality Hamry nad Sázavou is more involved in the financing of the local associations from the municipal budget. It was also found that the communication and cooperation in this area has been rather informal, which has been in many ways crucial for the functioning of the associations. The structured interview with the local government representatives also showed that the associations in the municipality Hamry nad Sázavou fundamentally contribute to its social life and development. The municipality supports the associations both financially and materially.

The representative of the town Žďár nad Sázavou confirmed the importance of the functioning of the associations; in the town environment, funding is provided mainly in the form of a subsidy policy. These findings are linked to the degree of availability of financing of associations in relation to municipalities. The comparison showed that the level of financing from municipal sources, for a selected sample of associations, is uneven. The level of availability of financial resources from the budget of the municipality Hamry nad Sázavou is higher than from the budget of the town Žďár nad Sázavou.

Key words: Society, social life, leisure time, activities of associations, countryside, rural space, municipality, associations, non-profit organizations.

Obsah

1 Úvod.....	13
2 Cíle a metodika	15
2.1 Metodika.....	15
2.2 Teoretická východiska.....	15
3 Teoretická část.....	16
3.1 Základní pojmy.....	16
3.1.1 Společnost, společenský život, volný čas, spolková činnost	16
3.1.2 Venkov, venkovský prostor, obec	18
3.2 Způsob života na venkově.....	20
3.2.1 Společenský život na venkově	21
3.3 Způsob života ve městě	22
3.3.1 Společenský život ve městě	22
3.4 Mezigenerační soužití.....	23
3.5 Kultura.....	25
4 Právní zakotvení obecního zřízení a spolků.....	25
4.1 Obec.....	25
4.2 Spolek.....	26
4.2.1 Stanovy spolků	27
4.2.2 Pobočný spolek	28
4.2.3 Členství ve spolku	29
4.2.4 Zrušení spolků.....	29
4.3 Neziskový sektor	30
5 Praktická část	32
5.1 Cíl práce a výzkumné otázky	32
5.2 Historie obce Hamry nad Sázavou	33
5.2.1 Přehled vybraných spolků Hamry nad Sázavou	35
5.2.2 Pionýrská organizace Údolí slunce, Hamry nad Sázavou.....	35
5.2.3 Sdružení dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou Najdek	38
5.2.4 Sdružení dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou.....	41
5.3 Historie města Žďár nad Sázavou	45
5.3.1 Přehled vybraných spolků města Žďár nad Sázavou	47
5.3.2 25. PŘEDNÍ HLÍDKA ROYAL RANGERS ŽĎÁRSKO.....	48
5.3.3 Bruslařský oddíl juniorů Žďár nad Sázavou, z. s. (dále jen BOJ)	51
5.3.4 Český zahrádkářský svaz Žďár nad Sázavou.....	54

6	Strukturovaný rozhovor	59
7	Výsledky a diskuse	62
7.1	Celkový přehled financování vybraných spolků	62
7.1.1	Pozitivní vliv spolků na kulturní život v obci	67
7.1.2	Důležitost vzájemné spolupráce jednotlivých spolků a obce	68
7.1.3	Společenský život na venkově snižuje riziko mezigenerační propasti	68
7.1.4	Srovnání vlivu samospráv na společenský život obce	69
8	Závěr	72
9	Seznam literárních zdrojů	74
10	Internetové zdroje	78
11	Přílohy	80
12	Fotografie spolkových organizací	81

Seznam obrázků

Obrázek 1	Pionýrská organizace Údolí slunce, Hamry nad Sázavou	37
Obrázek 2	Pionýrská organizace Údolí slunce, Hamry nad Sázavou	37
Obrázek 3	Pionýrská organizace Údolí slunce, Hamry nad Sázavou	38
Obrázek 4	Sdružení dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou Najdek	40
Obrázek 5	Sdružení dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou Najdek	41
Obrázek 6	Sdružení dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou	43
Obrázek 7	Sdružení dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou (Zdroj: vlastní zpracování)	44
Obrázek 8	Sdružení dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou	44
Obrázek 9	25. PŘEDNÍ HLÍDKA ROYAL RANGERS ŽĎÁRSKO (Zdroj: vlastní zpracování)	50
Obrázek 10	25. PŘEDNÍ HLÍDKA ROYAL RANGERS ŽĎÁRSKO	50
Obrázek 11	25. PŘEDNÍ HLÍDKA ROYAL RANGERS ŽĎÁRSKO (Zdroj: vlastní zpracování)	51
Obrázek 12	Rychlobruslařský oddíl	52
Obrázek 13	Rychlobruslařský oddíl	53
Obrázek 14	Rychlobruslařský oddíl	54

Obrázek 15 Český zahrádkářský svaz.....	56
Obrázek 16 Český zahrádkářský svaz.....	57
Obrázek 17 Český zahrádkářský svaz.....	57
Obrázek 18 Český svaz zahrádkářů Žďár nad Sázavou.....	81
Obrázek 19 Český svaz zahrádkářů Žďár nad Sázavou.....	81
Obrázek 20 Royal Rangers Žďársko.....	82
Obrázek 21 Fotografie Royal Rangers Žďársko.....	82
Obrázek 22 Rychlobruslařský oddíl Žďár nad Sázavou.....	83
Obrázek 23 Rychlobruslařský oddíl Žďár nad Sázavou.....	83
Obrázek 24 Pionýrská organizace Údolí Slunce.....	84
Obrázek 25 Pionýrská organizace Údolí Slunce.....	84
Obrázek 26 SDH Hamry nad Sázavou.....	85
Obrázek 27 SDH Hamry nad Sázavou.....	85
Obrázek 28 SDH Hamry nad Sázavou Najdek.....	86
Obrázek 29 SDH Hamry nad Sázavou Najdek.....	86

Seznam tabulek

Tabulka 1 Financování spolků obce Hamry nad Sázavou.....	35
Tabulka 2 Financování spolků obce Žďár nad Sázavou.....	47
Tabulka 3 Souhrnné financování vybraného vzorku spolků obce Hamry nad Sázavou a obce Žďár nad Sázavou.....	67

Seznam použitých zkratk

Soupis a definování zkratk (vyskytuje-li se jich v textu velké množství)

1 Úvod

Každý člověk je sociální bytostí a od narození prochází procesem socializace, což je komplexní proces vycházející z rodiny, pokračuje ve školských zařízeních a zaměstnání, dále ho ovlivňuje příslušnost k různým zájmovým skupinám. Z vlastní zkušenosti vím, že zapojení do spolkové činnosti umožňuje aktivní interakci s druhými lidmi, což je nezbytný předpoklad úspěšné socializace. Efektivní a vyvážený proces socializace jedince má pozitivní vliv na celou společnost, protože si během něho osvojuje schopnost sebekontroly, hledání kompromisu mezi svými sklony a povinnostmi ve vztahu k většímu celku. Funkční společnost by měla aktivně podporovat spolkovou činnost, která vytváří prostor k socializaci, a tak posiluje fungování společenského života vycházejícího ze smyslu pro zodpovědnost a dalších hodnot jako je sounáležitost, spravedlnost a spolupráce.

Podle zjištění Českého statistického úřadu z března 2019 bylo v České republice registrováno 99 558 spolků a 26 497 pobočných spolků. Z uvedených údajů je zřejmé, že na procesu socializace se významně podílí činnost malých skupin v rámci aktivit registrovaných spolků. Společenský život v obcích stále určuje činnost zájmových spolků. Bohatý spolkový život potvrzuje tvrzení, že je pro člověka životní nutností patřit do skupiny, která mu umožňuje upokojuvat sociální potřeby a také získat srovnávací rámec pro jeho jednání i postoje a formuje vnímání sociální reality.

Komparací zjištěných ekonomických dat u vybraných obcí a jsem se pokusila poukázat na větší potenciál menšího samosprávního celku v oblasti podpory spolkové činnosti. Současně si kladu otázku, zda je míra participace spolků na společenském životě nepřímě úměrná velikosti obce. Svoje tvrzení chci podložit nejen analýzou činnosti a zdrojů podpory spolků, ale i názory zástupců samosprávy.

V úvodních kapitolách jsem téma práce zasadila do teoretického rámce. V praktické části se zaměřuji na financování spolkové činnosti, konkrétně v obci Hamry nad Sázavou v porovnání s okresním městem Žďár nad Sázavou. Srovnávané obce se nachází v Kraji Vysočina, který je jedním z nejvyšším počtem registrovaných NNO na 1 000 obyvatel, v říjnu 2018 to bylo dle ČSÚ 600 NNO. Obce Hamry nad Sázavou a Žďár nad Sázavou se podílejí na financování množství spolkových a neziskových organizací, které pořádají mnoho společenských, kulturních a sportovních akcí. Realizace těchto akcí pro veřejnost

má význam z hlediska sdružování, socializace dětí a dospělých. Současně tak přirozeně vytváří prostředí k mezigeneračnímu propojení. Spolky tak pozitivně ovlivňují společenské klima v obci, a proto je důležitá jejich podpora z veřejných zdrojů.

2 Cíle a metodika

2.1 Metodika

V této diplomové práci byla použita analýza finančních ukazatelů vybraných spolků, doplněna o strukturovaný rozhovor se zástupci samospráv obce Hamry nad Sázavou a s územně blízkou obcí Žďár nad Sázavou.

Cílem práce bylo financování společenského života v obci Hamry nad Sázavou v porovnání s financováním společenských aktivit s územně blízkým městem Žďár nad Sázavou (obec I. vs obec III.)

Dílními cíli práce bylo zjištění participace občanů na veřejném a spolkovém životě. V rámci této práce jsem uvedla podíl obce a ostatních subjektů na finančním zabezpečení činnosti jednotlivých spolků.

2.2 Teoretická východiska

Pro teoretická východiska bylo použito odborné literatury, zákonů, internetových článků, výročních zpráv jednotlivých spolkových organizací a kronik. V jednotlivých kapitolách byly definovány základní pojmy spolek, společnost, společenský život, volný čas, spolková činnost, venkov, venkovský prostor, obec, neziskové organizace.

3 Teoretická část

3.1 Základní pojmy

3.1.1 Společnost, společenský život, volný čas, spolková činnost

Společnost je skupina jednotlivců, s různým věkem, státní příslušností, pohlavím, náboženským vyznáním z různých etnických skupin. Tyto skupiny jsou charakteristické společenskými zájmy, které mohou mít i svoji vlastní kulturu. Tyto skupiny mohou být ve formě občanů státu, národa jako celku, ale také církve, zájmových skupin, profesních a odborných organizací a ve velké míře sdružení či spolků.¹

Společenský život je důležitou součástí v životě každého jedince. Důležitým procesem zapojení se do společnosti je socializace. Tato socializace je velice důležitá zejména při sdružování se, seznamování se s přáteli, kteří se v průběhu času mohou stát v našem životě významnou a důležitou součástí. Dnešní doba je velice uspěchaná a náročná z hlediska času a požadavků na jedince, proto bychom si měli uvědomit důležitost využívání volného času zejména s blízkými lidmi, přáteli a rodinou.²

Důležité a nutné pro život je vytvoření si společnosti, která nám pomůže lépe se vyrovnat se společenskými změnami. Je nutné, aby společnost byla schopna pružně a kreativně přijímat veškeré negativní následky, dovedla přijímat tyto problémy a následně k nim zodpovědně přistupovat a řešit je. Pokud se toto jednání shledá s pozitivní reakcí, je to známka toho, že se lidé opět více starají o sebe navzájem.

¹ České úřady, spolky a neziskové organizace 1995: adresář. Praha: Hoppenstedt Bonnier Information, 1995. ISBN 80-85833-06-9.

² HOFREITER, Roman, Věra PATOČKOVÁ, Miroslav PAULÍČEK a Milan ZEMAN, CHORVÁT, Ivan a Jiří ŠAFR, ed. Volný čas, společnost, kultura: Česko - Slovensko. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2019. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-270-8.

Je neuvěřitelné, jak důležitou roli a intenzitu mají dobrovolné činnosti pro společnost, ať už jde o charitativní organizaci nebo spolek dobrovolných hasičů. Tyto spolky vnášejí do společnosti mnoho dobrých myšlenek, kreativity, iniciativy a mnoho osobních sil pro lepší společenský život.³

Volný čas je dalším a důležitým prvkem socializace. Volný čas je oblastí, ve které se můžeme rozvíjet, realizovat, ale současně nám může přinášet řadu problémů. Je to oblast, která je velice podnětná a zároveň náročná. Volný čas zaujímá významnou oblast života jedince a jeho výchovy, která sebou nese vzájemná očekávání i rizika. Má mimořádný význam jak pro celou společnost, tak pro děti a mládež, která spolu s generacemi dospělých zajišťuje jak kontinuitu, tak také nezbytnou inovaci ve vývoji⁴.

Život a výchova dětí, mládeže a mladých dospělých probíhá v různých typech prostředí. Nejprve je to u rodičů, později, po založení vlastní rodiny, mezi partnery, dětmi, ve škole, v pracovním životě, ale i ve volném čase a zájmových či společensky prospěšných aktivitách. Prostor každého jedince je z velké části ovlivněno médii, a to jak na místní, mezinárodní až po celostátní dimenzi.

Problematika volného času vyžaduje komplexnost, souvislosti a vazby, v nichž se výchovné působení na mládež uskutečňuje. Zejména se to týká společenských podmínek, které umožňují vznik a rozvoj volného času a jeho výchovné zhodnocování. Důležitý je také přístup jednotlivých mladých lidí, skupin a generací, jimiž reagují na možnosti a podněty, a zároveň čelí překážkám ztěžujícím vstup do této oblasti.⁵

Další vazby, které ovlivňují život a výchovu jedinců, jsou jejich rozlišnost a různost. Je velice důležité zejména výchovné prostředí, ve kterém mládež uskutečňuje svůj volný čas, dále podpora rodiny, státu a občanské společnosti. Důležité je následné řešení daných

³ HENZLER, Herbert A. a Lothar SPÄTH. Soužití generací: proč nejsou staří lidé problémem, ale řešením. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7357-987-6.

⁴ MOŽNÝ, Ivo. *Rodina a společnost*. 2., upr. vyd. Ilustroval Vladimír JIRÁNEK. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2008. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-86429-87-8.

⁵ HOFREITER, Roman, Věra PATOČKOVÁ, Miroslav PAULÍČEK a Milan ZEMAN, CHORVÁT, Ivan a Jiří ŠAFR, ed. *Volný čas, společnost, kultura: Česko - Slovensko*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2019. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-270-8.

volnočasových aktivit s co nejlepším využitím volného času. Je dobré předávat a oplývat pozitivní energií. U každého jedince a následně společnosti je důležitým faktorem otevřenost, pozitivita, ale i přiměřená negativita a snaha o udržení si dobrých přátel. Velice důležitým socializačním prvkem jsou také koníčky a zájmy každého jedince, které se mohou uplatnit u spolkových nebo neziskových organizací.

Spolková činnost jsou kolektivy dobrovolnické zájmové činnosti všeho druhu, jako jsou například činnosti sportovní, kulturní, myslivecké, zahrádkářské, včelařské a další. Tyto spolkové organizace jsou zejména provozovány ke zlepšení stavu společnosti. V těchto spolcích je většinou zapojeno velké množství lidí, kteří pořádají mnoho činností pro veřejnost, provozují je na bázi dobrovolnosti a určitým způsobem je to naplňuje. Do těchto dobrovolných aktivit se zapojuje stále větší množství lidí v jednotlivých organizacích. Lidé se dnes angažují, protože chtějí dělat něco pro druhé a minimálně trochu změnit společnost, setkávat se s jinými lidmi a rozvíjet kulturní dění ať v obci, tak i ve městě. V těchto volnočasových aktivitách je velice důležitá sociální interakce. Společným znakem je dobrovolné zapojení do těchto činností, a především obětavá a nezištná činnost.

3.1.2 Venkov, venkovský prostor, obec

Základ slova venkov lze hledat v latinském pojmu rural. Jeho opačným termínem je v latině urban, což znamená město. Ačkoli definic venkova je velmi mnoho a charakterizují venkov z mnoha úhlů, obecná charakteristika venkova se hůře vymezuje. Pojem vesnice ani venkovská obec u nás není legislativně upraven.⁶

Vesnice může být definována urbanisticky, tj. jedná se o oblast, která je tvořena rodinnými domy, s velmi málo vyvinutými uličními sítěmi. Na návsi je prostor, kde se konají různé společenské a kulturní akce. Další je typické architektonické sídlo, které se vyznačuje nízkopodlažními zástavbami v rodinných domech. Mezi další členění vesnice patří sociální sídlo vyznačující se úzkými sociálními kontakty, které se velkou měrou podílejí

⁶ Zákony pro lidi [online], [cit. 2019-04-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-186>

na venkovském životě. Znakem tohoto sociálního sídla jsou sousedství, participace, kooperativnost a sdílení společné historie. Dále rozeznáváme sídla ekonomická, kde jsou lidé primárně zaměřeni na soukromé zemědělství a výrobu vlastních potravin, a historické sídlo, které v minulosti nezískalo městská práva.⁷ Venkov se rozlišuje především dle parametrů, jako je počet obyvatel a hustota zalidnění. Ve velkém sociologickém slovníku (1996) je venkov definován jako: „*Venkov je obydlený prostor mimo městské lokality tradičně charakterizovaný orientací na zemědělství a menší hustotou obyvatel, ale i jiným způsobem života, většinou propojeným s přírodou, a také s jinou sociální strukturou ve srovnání s městem*“.

Dalšími důležitými termíny venkova jsou:

Městys je obec, která stojí na rozhraní města a venkova jak z hlediska významu, tak svojí velikostí. Dříve patřily do spádových měst pro okolní vesnice. Podle současné české legislativy má zvláštní status některých obcí a vztahuje se na celou takovou obec, včetně jejich případných venkovských částí. Status městyse byl zrušen v únoru 1948 a jeho obnovení se opět podařilo až 1. července 2006, kdy platnosti nabyla novela zákona o obcích.⁸

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, která disponuje vlastním majetkem. Obec vstupuje do právních vztahů svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Obec spravuje své záležitosti na základě samostatné či přenesené působnosti.⁹

⁷ VONDRUŠKOVÁ, Alena a Vlastimil VONDRUŠKA. *Vesnice*. Praha: Vyšehrad, 2014. Průvodce českou historií. ISBN 978-80-7429-362-7.

⁸ Územní samospráva ...: zákon o obcích, zákon o krajích, zákon o hlavním městě Praze : právní stav k ... a novelizace k .. Praha: Eurounion, [2006]-. ISBN 978-80-7317-086-8.

⁹ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecní samospráva: zákon o obcích v komentovaném znění*. Brno: Ve spolupráci s nakl. Doplněk vydalo Občanské sdružení pro region, 2006. ISBN 80-7239-193-3.

Městem je podle §3 zákona 128/2000 Sb. obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Tato podmínka ale začala platit až v roce 2000, nalezneme proto u nás i města s méně obyvateli.¹⁰

3.2 Způsob života na venkově

Přestože význam zemědělství na venkově klesá, je „venkov stále spojován se zemědělstvím, i přesto, že toto odvětví již dávno není tím hlavním, co venkovany živí a zaměstnává. Život na venkově je od městského života rozdílný především tím, že na venkově mají obyvatelé ticho, klidné prostředí, blízkost k přírodě, čistý vzduch, nedotknutelnost životního prostředí.“¹¹ V této relativně malé venkovské uzavřené společnosti se snadněji vytváří mimo jiné i mezilidské vztahy. Tento způsob života je oblíben především u starší generace, ale čím dál více se na vesnici stěhují mladé rodiny s dětmi, které zde hledají klid. Negativní stránkou života na vesnici je špatná dopravní dostupnost, která obyvatelům omezuje hledání práce mimo své bydliště, a tím dochází k ohrožení pracovních příležitostí. Obecně lze tyto nedostatky shrnout jako vybavenost obce, která je velikosti obce přirozeně přímo úměrná.

V uplynulých letech lze zaznamenat i nárůst tzv. neovenkovanů, Tito lidé vědomě a dobrovolně odcházejí na venkov. Z velké části se jedná o lidi mladšího věku, kvalifikované, kteří opouští své zaměstnání ve městě. Na venkově se potom věnují obnově tradičních řemesel, zemědělství, pohostinství nebo uměleckým činnostem. *„Tito lidé mají skromný život a silné ekologické a komunitní citění. Proto také na venkově hledají autentickou angažovanost.“* (Hudečková, 2010)

Jedná se především o udržení venkovských tradic, které lze rozvíjet v moderní společnosti konce 20. století. Příspěvek vychází ze zahraničních zkušeností a dílčích pozorování našich

¹⁰ Územní samospráva ... zákon o obcích, zákon o krajích, zákon o hlavním městě Praze : právní stav k ... a novelizace k .. Praha: Eurounion, [2006]-. ISBN 978-80-7317-086-8.

¹¹ SULZENBACHER, Gudrun. Zapomenutá řemesla a život na venkově. Druhé, upravené české vydání. Přeložil Dagmar EISENMANNOVÁ. [Praha]: Slovart, [2017]. ISBN 978-80-7529-350-3.

sociologů, a to jako součástí širěji koncipovaných sociologických výzkumů věnujících pozornost soudobé sociální změně českého a moravského venkova.¹²

Po revoluci 1989 začal dle ČSÚ počet obyvatel na venkově narůstat a postupně docházelo k vyhranění venkovských obcí dle zeměpisné polohy. Dle ČSÚ obyvatelstvo na venkově stárne, to znamená, že roste počet obyvatel nad 65 let, tím se zvyšuje i index stáří a také průměrný věk obyvatel. Jelikož zdravotnictví se neustále vyvíjí, je předpoklad, že tento trend bude i nadále pokračovat.

3.2.1 Společenský život na venkově

Příznačným rysem venkovské společnosti je pocit pospolitosti a sounáležitosti. To potvrzuje i výzkum Majerové (2009, s. 178): „*Větší občanská aktivita se projevuje v menších obcích, s velikostí obcí zájem o ni klesá, kdežto na venkově jsou to většinou tyto aktivity pořádané místními spolky, nebo samotnými občany*“. Na vesnici jsou důležité především sousedské vztahy, které velkou měrou ovlivňují soužití na vesnici, ať již pozitivně, nebo negativně. Tyto sousedské vztahy jsou důležité pro samotný rozvoj obce, ale i pro spokojenost obyvatel. Aby byly tyto vztahy funkční, musí existovat motivace občanů, která vede ke zlepšení spolupráce a s tím souvisejícím zvyšováním kvality života, což ještě více vybízí občany ke vzájemné participaci.¹³

Společenský život na venkově je různorodý a velmi záleží na sociální struktuře obyvatelstva a na konkrétních možnostech dané obce. Ukazatelem fungování obce je i to, že se občané navzájem sdružují, pomáhají si a zapojují se do života obce. Dále se jedná i o občany, kteří nejsou rodáci dané obce, a tudíž k ní nemají žádnou citovou vazbu. Pokud mluvíme o společenském životě obce, nezáleží jenom na velikosti obce, ale na jejím přístupu. Některé obce jsou skutečně aktivní a snaží se v obci rozvíjet a udržovat fungující spolky jak v kulturním, tak společenském životě. Některé obce naopak tyto spolky a organizace spíše

¹² HOLCMAN, Vojtěch. Život na moravském venkově před 200 lety. Brno: Český svaz družstevních rolníků, 1970. Informační materiál.

¹³ ROŽNOVSKÝ, Jaroslav a Tomáš LITSCHMANN, ed. Život na venkově a trvale udržitelné zemědělské hospodaření v prostředí extrémních projevů sucha: kulatý stůl : sborník příspěvků z konference : Rakvice, 29.11.2012. Praha: Ministerstvo zemědělství v nakl. Českého hydrometeorologického ústavu, 2012. ISBN 978-80-87577-11-0.

omezují. Rozvinutá kultura obce dokáže své a okolní obyvatelstvo zachováním svých tradic a zvyklostí namotivovat občany k lepší socializaci a sounáležitosti s obcí.

3.3 Způsob života ve městě

Život člověka se skládá z různých činností. Každý člověk v průběhu života vykonává mnoho rozmanitých či stejných činností. Jedná se o činnosti v práci, v zaměstnání, učení a studiu, v domácnosti. Dalšími činnostmi, které řadíme do odpočinkových, jsou, spánek, rekreační a zájmové činnosti a činnosti ve společenských organizacích. Každý člověk zpravidla značnou část života tráví ve společnosti druhých lidí. Při těchto činnostech dochází ke vzájemným interakcím lidí, mezi něž patří spolupráce, vzájemná pomoc atd. Společenský život ve městě je určitým způsobem pestrý, nabízí velké množství volnočasových a sdělovacích aktivit a programů, ale způsobuje vyšší stupeň anonymity. Kultura ve městě je spíše ve stylu konzumní společnosti. Městský způsob života je určitou formou prostorové organizace společnosti, která dává existenci různým sociologickým vztahům a chování. Život ve městě se převážně vyznačuje velkou hustotou, počtem obyvatel a jejich odlišností a různorodostí. Přátelství mezi lidmi je buď dlouhodobé, nebo naopak bývají často znepřátelení z důvodu závisti, ať již majetkové, nebo finanční. Rodinné a sousedské vztahy tvoří základ sociálních sítí.

3.3.1 Společenský život ve městě

Navazující sociální styk je pro společnost velice důležitý a postupem času se vysoce vyvinul s vývojem řeči a při společné práci. Společná práce následně pobízí k zahájení činností a vytrvání v nich, přestože po nich přichází únava, vyčerpání a zaujímají mnoho volného času, který bychom mohli věnovat své rodině a sami sobě.¹⁴ Kolektivní chování a jednání je příležitostí ke spolupráci, kreativitě a tvoří součást moderního života

¹⁴ ČECHOVÁ, Věra a Marie ROZSYPALOVÁ. Obecná psychologie. 5. nezměn. vyd. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 2001. Učební text pro střední zdravotnické školy. ISBN 80-7013-343-0.

společnosti všude na světě.¹⁵ Kolektivní jednání je většinou organizováno samotnými aktéry na základě preferovaných zájmů, které sleduje společný cíl. Ve městech je mnoho spolkových a neziskových organizací, které se v rámci svého působení zaměřují na kulturní, společenské, sportovní a jiné aktivity. Každý člověk je příslušníkem celé řady skupin a má více než jeden status. Člověk si své zájmové a společenské skupiny volí na základě vědomého rozhodnutí, aby jeho sociální uplatnění nebylo potlačeno. Identifikace jedince se skupinou je jedním ze zdrojů identity a vede k napodobování životního stylu a převzetí systému hodnot, které jsou pro danou skupinu charakteristické.¹⁶

3.4 Mezigenerační soužití

Problematika mezigeneračních vztahů existovala již v minulosti a existuje i dnes z důvodu odlišnosti jednotlivých generací. Společnost v průběhu let prochází velkými změnami. Jednou z důležitých změn je vnímání a pohled na rodinu a s ní související tradiční soužití. Mnoho párů dnes žije nesezdaných, nebo single.¹⁷ Starší generace však toto benevolentní soužití nesdílí, jelikož své děti vychovávaly přísně, na základě jistých společenských pravidel. Dnes se již rodinné role striktně nerozdělují, jelikož muži často přejímají role žen (vaření, nákup, mateřská dovolená...). Naproti tomu se zvyšuje emancipace žen, a to ve směru budování si kariérního postavení v práci, ženy se věnují svým zájmům, koníčkům a chtějí být na mužích co nejméně závislé. Tato dvoukariérní manželství samozřejmě přinášejí překážky, které je třeba překonávat.

Dnes je 80 % lidí ve věku 65 let. V každé době se vyskytne mnoho problémů, ať již se týkají bytových jednotek, odpadu, životního prostředí, důchodců, mladistvých, případů vyžadujících péči a toto všechno je směs problémů, která zasáhne každou část života¹⁸.

¹⁵ HAYES, Nicky. Základy sociální psychologie. Vyd. 3. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-763-9.

¹⁶ NAKONEČNÝ, Milan. Sociální psychologie. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Academia, 2009. ISBN 978-80-200-1679-9.

¹⁷ JIRÁSKOVÁ, Věra. Mezigenerační porozumění a komunikace. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. ISBN 80-86861-80-5.

¹⁸ KUČERA, Zdeněk. Soužití generací v rodině. Praha: Ústav zdravotní výchovy, 1984.

Lidé narození v 60-70 letech žijí většinou samostatně, ale dle odborníků se řada mladých lidí ke společnému soužití s příbuznými vrací. Ze společnosti se však i s tímto trendem viditelně začíná vytrácet mezigenerační solidarita, která byla v dřívější době samozřejmostí. Dříve však byly vícegenerační domy běžné, kde společně žily i 3 generace pospolu. Já spatřuji i v tomto soužití výhody z hlediska toho, že je neustále někdo doma, prarodiče jsou s vnoučaty v kontaktu a také pomohou s výchovou a hlídáním dětí. Na druhou stranu i my můžeme být prarodičům k dispozici, kdykoliv budou potřebovat. Navíc se rodiče nemusejí o údržbu domu a okolí starat sami a zároveň ušetří finanční prostředky spojené s náklady na údržbu a provoz domu. Avšak mnoho rodin žijících v jedné domácnosti spolu nevycházejí z důvodu špatné komunikace, malé tolerance, finančních neshod a majetkových sporů. Většina Čechů ve věku 40-55 let si neuvědomují důležitost potřeb svých rodičů. Pokud bydlí děti s rodiči, je nutné do budoucna uvažovat o stavebních úpravách, které zajistí bezbariérové bydlení starší generaci. V dnešní době je velice mnoho aktivit pro seniory, kteří se mohou vzdělávat v rámci Univerzity třetího věku, ale také je jim nabízeno velké množství volnočasových aktivit. Senioři mohou část svého života investovat do společnosti, a tak budou pečovat i sami o sebe. A je přitom pěkné, že ten, kdo dělá něco pro druhého, pozná rychle, že to není jen ukrácení dlouhé chvíle, ale udržuje při životě vlastního ducha, přináší to velké uspokojení a dává to životu dodatečný smysl. (Herbert Henzler 135-136)¹⁹ Na vesnicích je samozřejmě toto mezigenerační soužití více zakotveno než ve městech, jelikož lidé, kteří zde žijí, se navzájem znají, spolupracují spolu, jsou provázáni příbuzenskými poměry a společně pořádají mnoho kulturních, společenských a sportovních akcí, které slouží především k upevnění vzájemných vztahů v dané komunitě a s tím souvisejícím systémem hodnot a životními cíli. V obecné rovině lze říci, že kvalita života je především vnímána po stránce ekonomické, sociální a environmentální. Tyto ukazatele velkou měrou ovlivňují lidský život a soužití.

¹⁹ HENZLER, Herbert A. a Lothar SPÄTH. Soužití generací: proč nejsou staří lidé problémem, ale řešením. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7357-987-6.

3.5 Kultura

Termín kultura vznikl z latinského „colere“ pěstovat, vzdělávat a je definován podle jednotlivých hledisek a východisek. Kultura je záležitost, kterou si musí lidé vštípit, aby se z nich stali prospěšní členové své společnosti. Kultura je vše, co lidé vytvářejí. Kultura je součástí života každého člověka zahrnující umění, morálku, poznání, zákony, víru, obyčeje, tělesné, lidské potřeby a samotný proces předávání dědictví obyčejů dalším generacím.

Kultura je „sociální proces, jímž jsou kontinuálně předávány z generace na generaci duchovní hodnoty, postoje, zvyky, obyčeje, sociální normy, stereotypy, předsudky a vzorce chování a jiné. Význam tradice je velice důležitý v návaznosti na kulturu, kterou poskytuje. Jedinec se dokáže integrovat do společnosti, a naopak společnost stabilizovat a sloučit.

4 Právní zakotvení obecního zřízení a spolků

V článku 99 Ústavy ČR je vymezeno: „Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.“ Pojem obec je vymezen v § 1 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích: „Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“²⁰

4.1 Obec

Obec je veřejnoprávní korporací, která má ve svém vlastnictví majetek a svým jménem vystupuje v právních vztazích. Úkolem obce je starat se o obecný rozvoj na svém území a o své občany. Dále také chrání veřejný zájem vyjádřený v právních předpisech.²¹ Dělí se na obec, městys, město, statutární město a hlavní město Praha.

²⁰ ÚPLNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

²¹ ÚPLNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

4.2 Spolek

S prvními českými spolky se na Moravě setkáváme v letech revolučních 1848-1849, kdy vznikla řada čtenářských spolků. Některé snahy o založení nových spolků se však setkaly s nepochopením. Poté začaly vznikat spolky katolických a růžencových bratrstev, které byly po uzavření konkordátu 1866 možné založit bez povolení politických úřadů, pouze se svolením biskupa. Obrat nastal 1860 po vydání Říjnového diplomu, kdy byl habsburskou monarchií přislíben návrat ke konstitučnímu zřízení. V tomto období byl umožněn vznik prvních národních spolků. Tento rok byl mezníkem vyvrcholení českého národního hnutí na Moravě, který měl významný podíl na rozvoj kulturních spolků. Ke konci roku 1869 existovalo na Moravě dle spolkového katastru sto padesát čtenářských, pět tělocvičných a dvacet jedna pěveckých spolků. Nejvíce spolků působilo v Brně, dále pak na severovýchodě Moravy v oblasti Valašska. Pouhé tři spolky byly založeny v Třebíči, v Jemnici a ve Žďáře nad Sázavou. Koncem šedesátých let však vznikly české kulturní spolky téměř ve všech místech a obcích. Z historického vývoje vyplývá, že se většina vůdčích osobností zrodila z řad spolků a nepolitických sdružení, které daly vzniknout novému politickému programu. V české historii se spolková činnost začala bohatě rozvíjet v 19. století. Vznikla řada spolků, která podporovala zejména kulturu, umění, vědu a vzdělávání, a z nichž řada přetrvala dodnes – např. Sokol, charitativní a spolková činnost, nadace, sociální a zdravotní péče a další. Se vznikem samostatného státu se otevřely možnosti pro svobodnou činnost různým společenským spolkům zejména v oblasti kultury, vzdělávání. Tyto spolky byly založeny zejména na základě náboženském, soukromém, národnostním. Organizace zahrnovaly sítě menších organizací a poboček (Sokol, Skaut, Orel). Mnoho z nich se věnovalo péči o starší, chudé občany a mládež. Po roce 1930 bylo registrováno na území ČSR 5140 spolků, 1540 zařízení a ústavů.

O vzniku spolku se lze dočíst v novém občanském zákoníku č. 89/2012 Sb., § 226. Vznik spolku je od 1. 1. 2014 podmíněný zápisem do spolkového rejstříku, který je uspořádán v zákoně č. 304/2013 Sb. Vznik spolků již od roku 2014 nespadá pod Ministerstvo vnitra, ale pod Ministerstvo spravedlnosti. Spolek je založen schválením stanov na ustavující schůzi

a tento návrh musí být podán buď v listinné, nebo v elektronické podobě na Ministerstvo spravedlnosti.²²

Spolek je skupina jedinců, kteří mají společný zájem. Jde-li o spolek oficiální, jedná se o neobvyklou podobu právnické osoby, již založili alespoň tři jednotlivci, určenou pro samosprávné a dobrovolné sdružení lidí vedených společným zájmem. V souvislosti s novým občanským zákoníkem, zákon č. 89/2012 Sb., je občanské sdružení od 1. 1. 2014 nahrazeno termínem „spolek“. Podle § 216 tohoto zákona „název spolku musí obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“, postačí však zkratka „z. s.“. Občanský zákoník 89/2012 Sb. u spolku disponuje i výtěžnou činností, pokud není jeho hlavní aktivitou. Případný zisk musí být upotřeben na naplňování původních cílů spolku. Kromě fyzických osob mohou být členy spolku i právnické osoby.

Na vesnicích je spolková činnost velmi oblíbená jak místními, tak přespolními lidmi. Mezi nejčastější spolky na venkově patří spolky myslivců, dobrovolných hasičů, zahrádkářů, fotbalistů a dalších. Naše obec je výjimečná v tom, že v obci působí dva spolky dobrovolných hasičů – hasiči Hamry nad Sázavou a hasiči Najdek. V mnoha obcích působí tělovýchovné jednoty Sokol, které patří k nejstarším spolkům. Členové těchto místních spolků se snaží aktivně zapojit místní i okolní obyvatele do pořádaných činností a zároveň se snaží o zachování tradic a poslání spolků. Spolky jsou z velké či malé části podporovány městy či obcemi. Tyto spolky pořádají různé společenské akce pro veřejnost, nejčastěji plesy, taneční zábavy, dětské dny, kácení máje, pálení čarodějnic a také různé sportovní soutěže. Kulturu zajišťují hlavně spolky divadelní, hudební či taneční. Další časté spolky jsou zahrádkářské či chovatelské spolky. K nejznámějším ženským spolkům se řadí Český červený kříž a Svaz žen.

4.2.1 Stanovy spolků

Stanovy jsou základním dokumentem, který je velice důležitý pro činnost spolku. Tento dokument slouží k řešení nastalých situací ve spolecích. Stanovy by měly v úplném znění obsahovat alespoň:

- název spolku
- účel spolku, pro který vznikl

²² Občanský zákoník (nový) | Zákon č. 89/2012 Sb. - Pododdíl 2 - Spolek

- název statutárního orgánu
- práva a povinnosti členů vůči spolku, případně práva a povinnosti členů spolku
- způsob hlasování
- role nejvyššího orgánu

V případě, že nastalá krizová situace není ve stanovách spolků a mezi aktéry není možná dohoda, musí být řešena soudním sporem. Spolky mohou provozovat jak hlavní činnost (naplňování cílů, pro které byl spolek založen), tak i vedlejší hospodářskou činnost zahrnující jinou výdělečnou činnost. Zisk z činnosti lze použít pouze pro spolkovou činnost. Dalšími ustanoveními, které stanovy mají obsahovat, jsou základní ustanovení, které zahrnují sídlo, název spolku a další, poté poslání, cíle a program spolku, podmínky členství ve spolku, práva a povinnosti jednotlivých členů, specifikace majetku a hospodaření spolku, orgány a organizační struktura a podmínky zániku spolku. Posledním bodem jsou závěrečná ustanovení.

4.2.2 Pobočný spolek

Pobočný spolek může být založen stanovami jako organizační jednotka, nebo určuje způsob, jakým pobočný spolek bude založen a který orgán rozhoduje o založení, přeměně nebo rušení pobočného spolku (NOZ 89/2012 § 219). Právní povaha spolku se odvozuje od právní povahy spolku hlavního. Název pobočného spolku musí především v názvu obsahovat příznačný prvek hlavního spolku a vyjádřit vlastnost pobočného spolku. Pobočný spolek vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku. Organizační struktura spolku
Orgány spolku tvoří statutární orgán nazvaný valná hromada a nejvyšší orgán, jako je členská schůze, která je tvořena členy spolku, případně rozhodčí, kontrolní komise a další orgány, které jsou určeny ve stanovách. Tyto orgány bývají většinou voleny na období 5 let. Pokud stanovy neurčí jinak, členy statutárního orgánu volí a odvolává nejvyšší orgán spolku. Každý využívá svá práva a povinnosti z pozice jemu vyplývající.

Velký význam má kontrolní komise, která je složena z minimálně 3 členů. Na tento orgán mohou být vázány podmínky související s poskytováním dotací z veřejných zdrojů. Tato komise dohlíží na vedení a vykonávání činnosti spolku, řádné dodržování a čerpání finančních prostředků, které jsou v souladu se stanovami a právními předpisy.

4.2.3 Členství ve spolku

Členem spolku se může stát každá osoba, která projevila zájem být členem daného spolku, a zároveň byla tato žádost přijata a schválena oprávněnými členy dle pravidel na základě platných stanov daného spolku. Pokud se někdo uchází o členství, platí, že na základě projevení této vůle bude vázán stanovami daného spolku. S členstvím v klubech i spolcích nastávají jisté povinnosti a práva, která se týkají např. placení členských příspěvků. Členství ve spolku se rozlišuje na řádné a čestné. Ve většině případů se členem řádným může stát fyzická osoba starší 6 let, která má však svá práva a povinnosti omezena. Členem čestným se může stát osoba starší 18 let, která je za takového člena přijata nadpoloviční většinou výboru. Oprávnění členové nemají povinnost platit členský příspěvek, avšak mají hlasovací právo a také mohou být voleni do výboru spolku či klubu a mohou se také podílet na řízení a kontrole činnosti.

4.2.4 Zrušení spolků

U spolků zapsaných ve spolkovém rejstříku může dojít ke zrušení dle ustanovení §168 odst. 1 občanského zákoníku, kdy právnická osoba (spolek) zaniká právním jednáním, uplynutím doby, rozhodnutím orgánu veřejné moci nebo dosažením účelu, pro který byla ustavena, nebo z dalších důvodů určených zákonem, např. dle § 172 a § 268 OZ.

Dále může být spolek zrušen rozhodnutím soudu, nebo mohou skončit svoji činnost i bez návrhu, a to na návrh oprávněné osoby. (NOZ 89/2012 Sb.)²³ Pokud se však jedná o dobrovolné ukončení činnosti spolku, které může mít formu zrušení, nebo jeho přeměna, pak o jeho zániku rozhoduje kompetentní orgán uvedený ve stanovách, případně orgán nejvyšší. V tomto případě jde o zásadní rozhodnutí spolků, proto o konání valné hromady musí být pořízen notářský zápis. Nově dle NOZ jsou spolky povinny projít i likvidací. Likvidátor se poté musí vypořádat se zaměstnanci, věřiteli a majetkem spolku či klubu.

²³ Pobočné spolky dle nového občanského zákoníku [online]. Staré Město, 110 00 Praha 1: EPRAVO.CZ, 1999 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pobocne-spolky-dle-noveho-obcanskeho-zakoniku-92463.html>

Spolek musí při likvidaci dodržet kroky, které jsou důležité pro jeho zrušení, a až poté může zaniknout (být vymazán z rejstříku).

Zánik spolku či klubu je vždy nutné neodkladně oznámit dle zákona o veřejných rejstřících a to příslušnému rejstříkovému soudu. Zapisované skutečnosti (i výmaz) je potřeba doložit příslušnými dokumenty.

4.3 Neziskový sektor

Vzhledem k právní a ekonomické povaze spolky spadají do neziskového sektoru. Ten v posledních letech zaznamenal masivní nárůst a jeho role je v moderní společnosti stále významnější (Frič a Goulli, 2001).²⁴

Neziskový sektor se prolíná jak veřejným, soukromým, neziskovým, ziskovým sektorem, tak formální a neformální sférou. Významným způsobem ovlivňuje život každého jedince. Organizace neziskového sektoru dělíme na veřejné, do kterých řadíme např. charity, nebo prospěšné – např. aktivity v kultuře.

Dle Rektoříka (2010) jsou neziskové organizace všeobecně charakterizovány těmito znaky – jsou právnickými osobami, nejsou založeny za účelem podnikání ani generováním zisku, uspokojují konkrétní potřeby občanů a komunit a mohou, ale nemusí být financovány z veřejných rozpočtů. Společnými znaky pro soukromé neziskové organizace je ze zákona povolená autonomie ve vztahu k vnějšímu okolí, členství v těchto organizacích je až na výjimky dobrovolné a vytváří většinou neformální struktury.²⁵

Oblasti neziskových, většinou veřejně prospěšných organizací, se nejčastěji vyskytují v kultuře, umění, v oblasti vzdělání a výzkumu, zdravotnictví, v sociálních službách, ekologii, ochraně práv, politických hnutí, organizování dobročinnosti, náboženství, rozvojové pomoci nebo v profesních a pracovních vztazích. Charakter neziskových

²⁴ FRÍČ, Pavol a ROCHDI GOULLI. Neziskový sektor v ČR: výsledky mezinárodního srovnávacího projektu Johns Hopkins University. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. ISBN 80-86432-04-1. Dostupné také z: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:888161f0-e42d-11e5-bdc9-005056827e52>

²⁵ REKTOŘÍK, Jaroslav. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-54-5. Dostupné také z: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:6e3d7b70-3dca-11e6-ab2f-005056827e52>

organizací mohou mít také zájmová sdružení, jakou jsou například: sdružení měst a obcí, církve, politické strany a další. Územní působnost těchto spolků je pouze regionální či místní. Celostátní působnost byla do organizací vnesena spíše zvenčí. V průzkumu na celostátní úrovni bylo zjištěno, že celostátní působnost mělo 60 % a regionální či místní působnost 40 % organizací. Dále jsou spolky institucionalizované, členské, nečlenské, soukromé, neziskové, samosprávné a nezávislé, dobrovolné a veřejně prospěšné.²⁶

Neziskový sektor je celosvětově velmi populární. Neziskové subjekty jsou nejenom součástí společností, které se prosazují především svými zájmy členů, prosazováním svých hodnot, ale především jsou poskytovateli celé řady veřejných služeb. Na rozdíl od jiných organizací mají daňové a jiné úlevy. Neziskovost organizace však nebrání k dosahování zisků, ale brání jednotlivcům nárokovat si tento zisk. Neziskový sektor je heterogenním souborem organizací, kromě neziskového statusu uznaného danou právní normou.²⁷

Většinou jsou tyto organizace financovány z více zdrojů, a to z důvodu zajištění větší udržitelnosti jejich aktivit. Významným prostředkem jsou prostředky z vlastních podnikatelských aktivit, ať se jedná o sociální podnikání, nebo vedlejší hospodářskou činnost. Nejčastěji jsou financovány z darů PO a FO, grantů a nadačních subjektů, dotací z nadnárodních zdrojů, dotací z kraje, obce, členských příspěvků, veřejných sbírek a benefičních akcí.

Neziskový sektor a spolkové organizace vychází z principu sebeřízené společnosti, což je určitá schopnost společenství lidí, kteří žijí a spolupracují na určitém prostoru, kde vzájemně organizují činnosti a usměrňují své jednání.²⁸ Tyto organizace a spolky se svobodně sdružují, a stávají se tak jednou důležitou svobodou demokratického státu.

²⁶ TETŘEVOVÁ, Liběna a Veronika SABOLOVÁ. Veřejná ekonomie: stručný průvodce a cvičebnice pro kombinovanou formu studia. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2009. ISBN 9788073951689.

²⁷ HYÁNEK, Vladimír. Neziskové organizace: teorie a mýty. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2011. ISBN 978-80-210-5651-0.

²⁸ VAVROUŠEK, Josef, Martin POTŮČEK a Miroslav PURKRÁBEK. Zrod teorie veřejné politiky v České republice: Úvodní studie k analýze formování a realizace veřejné politiky v České republice po r. 1989. Praha: Vesmír, 1994. Veřejná a sociální politika. ISBN 80-901131-6-8.

5 Praktická část

5.1 Cíl práce a výzkumné otázky

Cílem práce je zjistit specifika financování spolkového života v obci Hamry nad Sázavou v porovnání s financováním spolkových aktivit s územně blízkým městem Žďár nad Sázavou (obec I. typu vs. obec III. typu). Dílčími cíli práce jsou zjištění finanční podpory spolků ze strany samosprávy a ukázka systému financování na vzorku vybraných spolků, které územně spadají do jejich gesce. U oslovených spolků je mimo popis činnosti také cílem zaměřit se na aktivity realizované pro veřejnost, a tak zachytit jejich míru vlivu na společenský život a mezigenerační propojení v obcích. Komparací zjištěných údajů bude potvrzena dobrá praxe menšího samosprávního celku s větší mírou vlivu na společenský život obce za pomoci spolkových organizací. Pomocí strukturovaného rozhovoru se zástupci samospráv je cílem identifikovat ekonomické problémy, se kterými se spolky potýkají.

Z cílů práce byly vyvozeny výzkumné otázky:

- a) Z jakých zdrojů jsou vybrané spolky financovány?
- b) Jak je vnímáno zástupci samospráv fungování spolků působících na jejich území?
- c) Jakým způsobem se podílejí spolky na společenském životě obce Hamry nad Sázavou a obce Žďár nad Sázavou?
- d) Je systém veřejné podpory spolků dostačující?

Dalším cílem práce bylo stanovení předběžných hypotéz:

1. Vzájemná spolupráce menší obce s místními spolky je větší, než vzájemná spolupráce větší obce s místními spolky.
2. Financování spolků v obci Hamry nad Sázavou má vyšší míru dostupnosti než v obci Žďár nad Sázavou.
3. Menší obec Hamry nad Sázavou podporuje spolkovou činnost po nefinanční stránce více jak větší obec Žďár nad Sázavou.

5.2 Historie obce Hamry nad Sázavou

Hamry nad Sázavou leží v kraji Žďárských vrchů a nachází se 545-570 m n/m., blízko okresního města Žďár nad Sázavou o katastrální výměře 7,11 km². Naše obec se dělí na místní části, a to na Horní Hamry, Dolní Hamry, Najdek a Šlakhamry. Obcí protéká řeka Sázava, dle které dostala obec přídavné jméno a která ve Žďárských vrších pramení. Počet obyvatel činil k 9. 12. 2019 celkem 1 592 obyvatel, z toho 687 žen, 636 mužů a 270 dětí. Podle věkové struktury obyvatelstva je rozložení následující: 82 obyvatel ve věkové skupině 0–5 let, 241 obyvatel ve skupině 6–17 let, 228 obyvatel ve věkové skupině 18-29 let, 189 obyvatel ve skupině 30–39 let, 282 obyvatel ve skupině 40–49 let, 231 obyvatel ve skupině 50–59 let, 167 obyvatel ve skupině 60–69 let, 117 obyvatel ve skupině 70–79 let, 51 obyvatel ve skupině 80–89 let a 4 obyvatelé ve skupině 90–99 let. Někdy mezi lety 1300 až 1400 se na území Hamrů nad Sázavou objevuje první železárna, hamr. V obci byla velká naleziště železné rudy, vápence a dřevěného uhlí, které se našlo v okolním pralese. Na základě těchto nalezišť zde vznikly 4 železárny, které na přelomu 17. a 18. století postupně zanikají a přestavují se do podoby statků, mlýnů a jiných stavení. Postupem času jsou v obci zřízeny drátovny, kovářské dílny a byla postavena základní škola. V období druhé světové války došlo ke sjednocení obce Hamry nad Sázavou s ostatními místními částmi (Najdek, Dolní, Horní Hamry a Šlakhamry). Obec Hamry nad Sázavou je rodištěm významných osobností. Ke sjednocení Hamrů nad Sázavou a Najdeku došlo v roce 1945, kdy výkon státní správy byl v kompetenci místního národního výboru a v rámci přenesené působnosti některou agendu vykonával Okresní úřad Žďár nad Sázavou jako v oblasti dopravy, životního prostředí, stavebního či živnostenského úřadu.²⁹

V roce 1990 je obec Hamry nad Sázavou opět samostatná s vlastní správou. V této době se místní národní výbor přetransformoval na obecní úřad. Z hlediska počtu obyvatel 1 592

²⁹ ČERNÝ, Karel. Hamry nad Sázavou na starých pohlednicích: [Frendl, Figlhamry, Najdek, Šlakhamry. Polníčka: Tváře, 2010. ISBN 978-80-254-7004-6.

spadá obec dle zákona o obcích do kategorie 7-15 zastupitelů. Naše obec má 15 zastupitelů, s funkcí uvolněného starosty.

Pod obcí je zaměstnáno celkem 8 zaměstnanců, kteří spravují a udržují provoz v obci. Obec Hamry nad Sázavou je členem celkem čtyř dobrovolných svazků obcí pod Peperkem, kam patří (Hamry nad Sázavou, Velká Losenice, Sázava a Nové Dvory). Dále je pak členem svazku vodovodů a kanalizací a působí v místní akční skupině – MAS Havlíčkův Brod.

Obec je vybavena vlakovou i autobusovou dopravou. V naší obci jsou v návaznosti na rozpočet zřízeny subjekty Základní škola a mateřská škola Hamry nad Sázavou. V Mateřské škole je evidováno 65 dětí a tato školka byla postavena v roce 1980. Základní škola byla postavena v roce 1903 a je zde evidováno 70 dětí. Základní škola má pouze 1. stupeň, 2. stupeň poté zajišťuje spádová škola ve Žďáru nad Sázavou.

Obec Hamry nad Sázavou je typická svým okolím Českomoravské vrchoviny, kde je hlavní tok řeky Sázavy. Kolem vlastní obce se nachází tzv. Hamerský okruh v délce 15 km, který láká místní i cizí turisty. Dále jsou zde k vidění skalní útvary Peperek a Rozštípená skála, která je chráněným geomorfologickým útvarem. V zimním období je zde mnoho krásně upravených tras pro běžkaře. Je zde již zmíněný Brdíčkův mlýn ze 14. století, který je oblíbenou turistickou atrakcí. Je třeba také zmínit hranici mezi Čechami a Moravou na „Konci světa“, kde se nachází starorakouská hraniční strážní budka s působivou figurínou strážce hranice.

O něco později zde těmito místy procházela hranice dietrichštejnského panství, a právě po ní zůstal na okraji lesíka hraniční kámen, který má na sobě vytesány dva dietrichštejnské nože.

Tabulka 1 Financování spolků obce Hamry nad Sázavou

Název organizace	rok 2016	rok 2017	rok 2018	rok 2019
Svaz důchodců ČR	6 000	6 300	6 600	7 000
TJ FC Hamry nad Sázavou, o. s	50 000	55 000	60 000	60 000
Pionýr, z. s. – PS Údolí slunce, Hamry nad Sázavou	30 000	35 000	40 000	40 000
SDH Najdek	35 000	40 000	42 000	42 000
SDH Hamry nad Sázavou	35 000	40 000	42 000	42 000
ÚAMK-AMK Hamry nad Sázavou	60 000	70 000	70 000	70 000
BC Hamry nad Sázavou	25 000	30 000	30 000	30 000
Celkem rozděleno	241 000	276 300	290 600	291 000

Zdroj: stránky obce Hamry nad Sázavou: <https://www.hamryns.cz/obecni-urad/uredni-deska/> (vlastní zpracování)

5.2.1 Přehled vybraných spolků Hamry nad Sázavou

Spolková činnost v Hamrech nad Sázavou je představována několika organizacemi a spolky jako jsou oddíl biketriálu a cyklotriálu – AMK Hamry nad Sázavou, FC Hamry nad Sázavou z. s., Myslivecké sdružení, Pionýrská skupina Údolí slunce, Sbor dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou a Sbor dobrovolných hasičů Najdek, což je zvláštnost obce, která se může pochlubit 2 hasičskými sbory. Tyto zmiňované organizace a spolky pořádají mnoho kulturních, společenských, sportovních aktivit a velkou měrou se podílejí na reprezentaci obce. V obci Hamry nad Sázavou funguje mnoho spolků a organizací, které jsou zapojeny do veřejného života obce. V této práci jsem si vybrala 3 spolky, které se velkou měrou podílejí na pořádání akcí určené pro veřejnost a to: Pionýr z. s. – Pionýrská organizace Údolí slunce, Hamry nad Sázavou, Sdružení dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou Najdek a Sdružení dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou.

5.2.2 Pionýrská organizace Údolí slunce, Hamry nad Sázavou

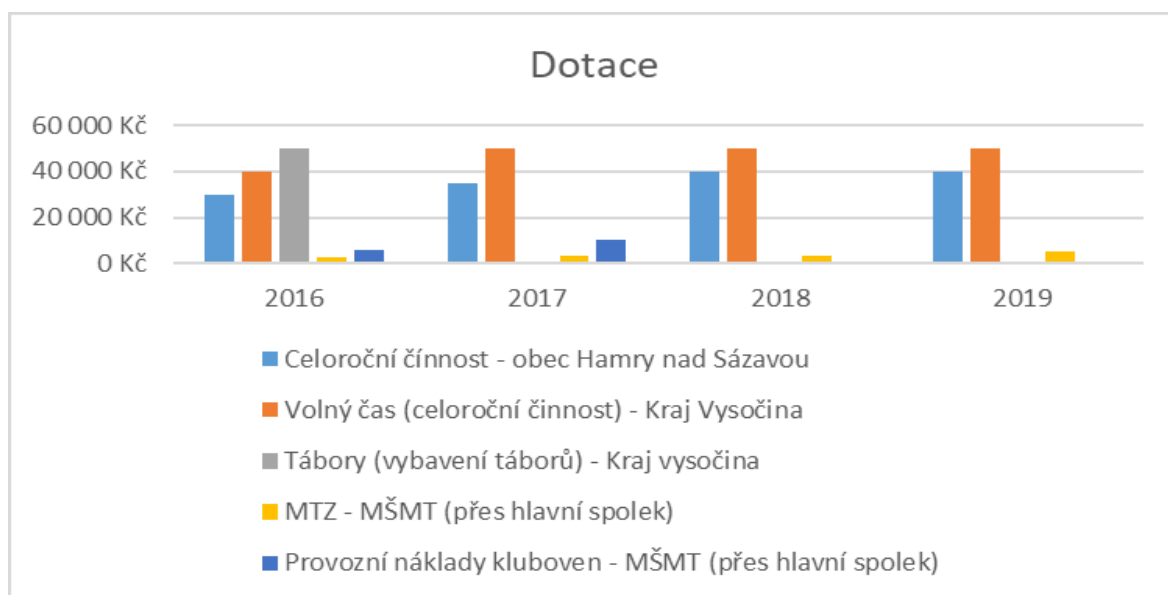
Spolek Pionýrská organizace Údolí slunce Hamry nad Sázavou je jednou z větších organizací, která se velkou měrou podílí na veřejném životě obce Hamry nad Sázavou a její působnost je celorepubliková. V pionýrské skupině Hamry nad Sázavou je

registrováno 44 dětí do 15 let a 7 instruktorů a vedoucích do 26 let. Veškeré víkendové akce jsou konány jako otevřené akce pro neorganizované děti. Tato organizace připravuje pestrý smysluplný program, který je všestranně zaměřený s turisticko táborským, sportovním, kulturním a herním celoročním programem. Děti se pravidelně scházejí na oddílových schůzkách. Mimo těchto schůzek je minimálně jedenkrát měsíčně pořádána samostatná akce, která je většinou otevřena i pro neregistrované děti a mládež. Charakter těchto akcí je na bázi jak zábavné, tak vzdělávací. Akce jsou buď jednodenní, nebo vícedenní (většinou víkendové). Členové pionýrské skupiny se zúčastňují různých soutěží, jak krajských, tak celorepublikových, organizovaných různými organizátory. V roce 2012 zahájili spolupráci a partnerství s dětskou organizací Woodcraft Folk z Londýna v Anglii. Účast na některých akcích je bohužel finančně nedostupná pro děti ze sociálně slabších rodin, vícečetných rodin a pro děti se specifickými potřebami.³⁰

Cílem tohoto projektu je rozšíření celkové činnosti pionýrské skupiny a zpřístupnění veškerých akcí i pro děti ze sociálně slabších rodin a se specifickými potřebami. Dále nabídnout dětem a mládeži moderní sporty a aktivity, které jsou často nad jejich finanční možnosti. Dalším cílem je zapojit do těchto aktivit i rodiče dětí, kteří jsou pro děti největším vzorem a pro činnost skupiny nejvýznamnějším partnerem. Vyvrcholením celoročního programu je letní tábor pořádaný nejen pro členy pionýrské skupiny. Pionýrská skupina organizuje mnoho akcí pro své členy, jako jsou Ledová Praha, soutěž Pionýrská stezka, Noc s Andersenem, výlety s návštěvou hradu či zámku, víkendová výprava na táborovou základnu Údolí slunce, setkání s rodiči a pochod mezi kaprem a chlebičky. Pro veřejnost organizují aktivity jako dětský karneval, uzlařská soutěž, dětský den, letní tábor v Železných horkách, pochod podzimní přírodou, tvořivé odpoledne, sportovní den a mikulášská nadílka. Tato organizace také spolupracuje s ostatními spolky v obci při pořádání veřejných akcí. Čerpání z dotací je znázorněno v grafu č. 1.

³⁰ PS Údolí slunce, Hamry nad Sázavou. PS Údolí slunce, Hamry nad Sázavou [online]. Praha: Skylab, 2021 [cit. 2019-11-22]. Dostupné z: <https://www.pionyr.cz/>

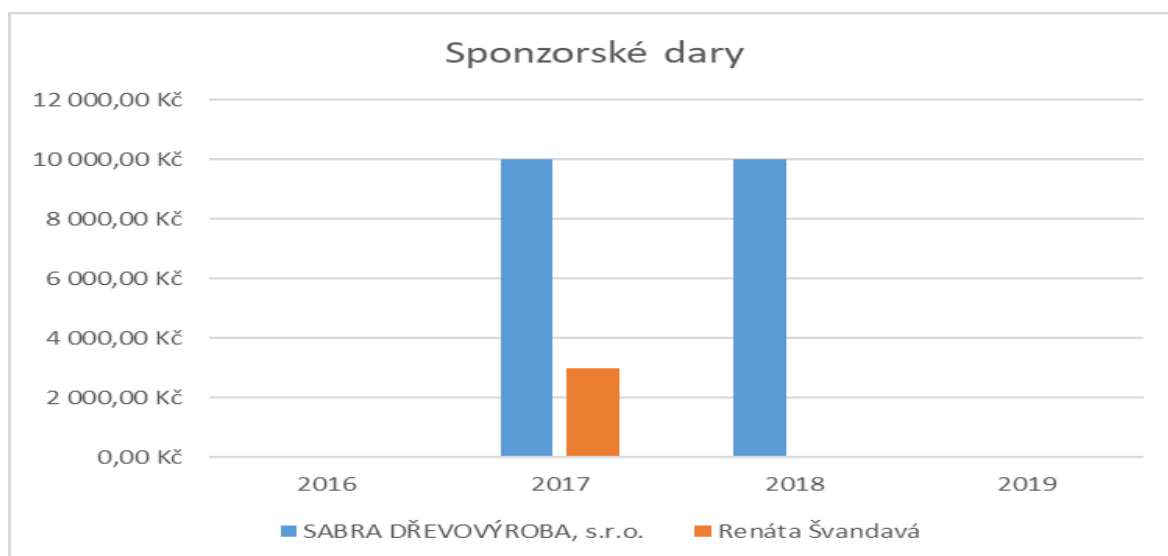
Obrázek 1 Pionýrská organizace Údolí slunce, Hamry nad Sázavou

Zdroj: stránky obce Hamry nad Sázavou: <https://www.hamryns.cz/obecni-urad/uredni-deska/> (vlastní zpracování)

Ze sloupcového grafu Pionýrské organizace Údolí slunce je zřejmé, že spolková organizace má příjmy z různých dotačních titulů z Kraje Vysočina, který se podílí v letech 2016–2019 finančním podílem 240 000 Kč, obec Hamry nad Sázavou částkou 145 000 Kč a MŠMT částkou 29 671 Kč.

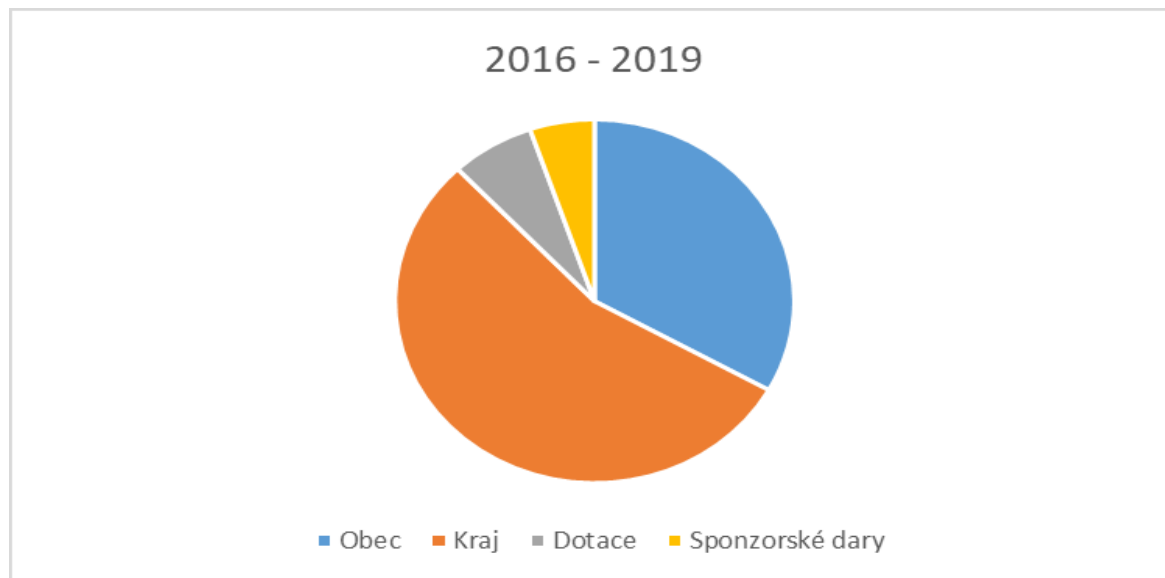
Obrázek 2 Pionýrská organizace Údolí slunce, Hamry nad Sázavou

Zdroj: stránky obce Hamry nad Sázavou: <https://www.hamryns.cz/obecni-urad/uredni-deska/> (vlastní zpracování)

Ve sloupcovém grafu na obrázku č. 2 je přehled sponzorských firem, které poskytují dary této pionýrské organizaci. Za dané období to je celkem 23 000 Kč.

Obrázek 3 Pionýrská organizace Údolí slunce, Hamry nad Sázavou

Zdroj: stránky obce Hamry nad Sázavou: <https://www.hamryns.cz/obecni-urad/uredni-deska/> (vlastní zpracování)

Graf na obrázku č. 3 ukazuje celkové čerpání finančních zdrojů z jednotlivých dotačních titulů. Nejvíce je spolek podporován Krajem Vysočina, kdy si ve sledovaném období zvýšil příjem o 240 000 Kč a zaujímá 55 % ze všech dotačních titulů. Dalším zdrojem je obecní dotace, která je ve výši 145 000 Kč a její podíl je 33 % z celkových dotací, poté dotační tituly z ministerstev 29 000 Kč s podílem 7 % a nakonec sponzorské dary ve výši 23 000 Kč při podílu 5 % z celkových dotací.

5.2.3 Sdružení dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou Najdek

Dalším aktivním spolkem, který v obci působí, je sdružení dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou Najdek. Tento sbor je také velmi aktivní a zapojuje veřejnost do obecního života. Během kalendářního roku pořádá tento spolek mnoho aktivit pro veřejnost, jako jsou taneční zábavy, výlety, dětský karneval, pohádkový les pro děti, dětský den, putování do pekla, stavění máje v areálu „Na Stráni“, pro starší generaci odpoledne s dechovkou a motoriádu.

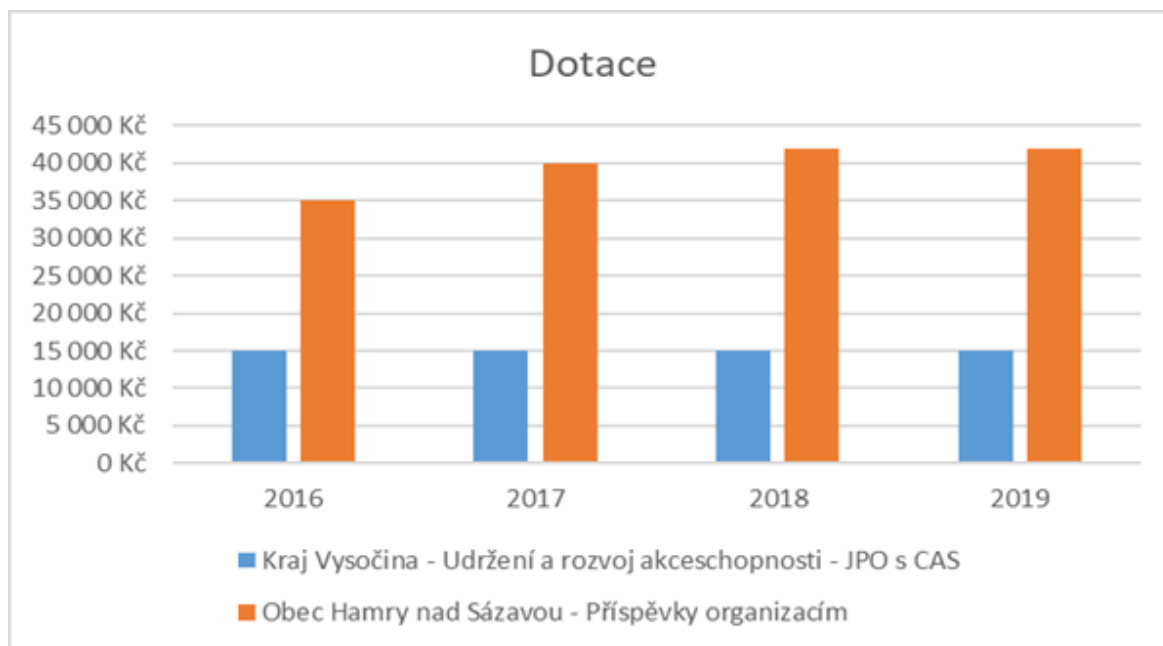
SDH Najdek byl založen na společné schůzi občanů 18. srpna 1945, kde bylo jednáno zřízení hasičského sboru, neboť dle zjištění byla obec Najdek poslední obec, kde dosud sbor nebyl ustaven. Okresní velitel předal k dispozici sboru jednu ruční stříkačku, a potřebné množství hadic dočasně propůjčil hasičský sbor města Žďár nad Sázavou.

V rámci dobrovolného náboru se do hasičského sboru přihlásilo celkem 47 občanů, z nichž bylo 23 členů činných a 24 členů přispívajících. Práce sboru začala ve velmi skromných podmínkách tamního hostince. Hasičská technika byla dočasně uložena v dřevěné kůlně na návsi, která sloužila jako provizorní hasičská zbrojnice. V létě 1947 začaly přípravné práce na stavbu hasičské zbrojnice, která trvala dlouhých 5 let. Později byla zřízena obecní knihovna. V té době měl sbor k dispozici pouze zbrojnici. Na schůzi v roce 1977 byla předsedou MěNV přislíbena přestavba zbrojnice sboru Najdek. K tomu došlo až v roce 1982. V tu dobu měl sbor v užívání garáž pro vozidlo Tatra 805 a nad garáží společenskou místnost. V roce 1989 bylo povoleno provést rekonstrukci půdního prostoru nad stávající prodejnou, kde sbor zbudoval na vlastní náklady klubovnu, která v současnosti slouží především zásahovému družstvu a mladým hasičům. V současnosti jsou nově přestavěné prostory využívány jako garáže pro lehké zásahové vozidlo VW CARAVELLE a pro přívěsný vozík se stříkačkou PS 12. Od té doby se práce s mládeží úspěšně rozvíjela, v řadách tehdy Mladých požárníků se vystřídalo mnoho dětí, které pod různým vedením dosahovaly v soutěžích velmi dobrých výsledků. Tento trend vydržel téměř až do roku 2008, kdy mládež sboru dorostla v dospělě. V tu dobu také ubylo dětí, které by měly zájem účastnit se hasičských kroužků. Až v roce 2012 začala opět práce s mládeží a řady mladých hasičů se výrazně rozrostly. Práce s mládeží a tím i spojená výchova následujících generací je základem každého spolku. Bez výchovy mládeže by dobrovolné spolky jednoho dne prostě zanikly. Tito mladí hasiči vystupují pod názvem Soptíci, kde je registrováno 22 dětí. Jedná se o děti předškolního i staršího školního věku. Náplní mladých hasičů je osvojit si zejména znalosti v oblasti vázaní uzlů, orientace v přírodě pomocí buzoly či mapy, získávání základních znalostí hasiče a účast na hasičských soutěžích.³¹ Na schůzkách mladých hasičů probíhají různé činnosti v podobě rukodělných prací, výletů do ZOO, návštěvy bazénů, výstav, výlety do blízkého okolí, ale i organizování víkendových

³¹ Mladí hasiči SDH Najdek. SDH Najdek [online]. Hamry nad Sázavou: SDH Hamry nad Sázavou, 2014, 2011 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.sdhnajdek.cz/mladi-soptici/>

akcí. Odměnou této celoroční hasičské činnosti je uskutečnění letního týdenního tábora, který je orientován nejen na hasičskou tematiku, ale také na sportovní a turistické zaměření. Tento sbor se také velice aktivně podílí na veřejném životě obce. Podpora tohoto spolku v rámci dotace z Kraje Vysočina a Obce Hamry nad Sázavou je vyjádřena ve sloupcovém grafu č. 4.

Obrázek 4 Sdružení dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou Najdek

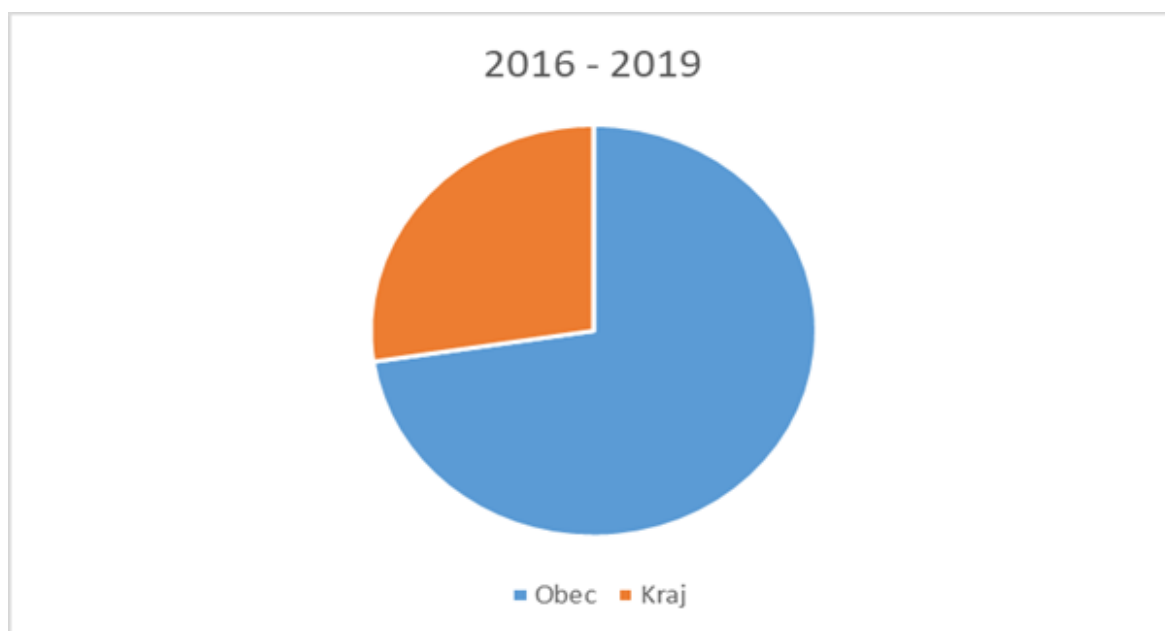

Zdroj: stránky obce Hamry nad Sázavou: <https://www.hamryns.cz/obecni-urad/uredni-deska> (vlastní zpracování)

Ze sloupcového grafu vyplývá, že tento spolek je především financován obcí Hamry nad Sázavou. Roční příjem spolku z obecních zdrojů je v částce 159 000 Kč a dotace z Kraje Vysočina je pouze ve výši 60 000 Kč, což je celkem o 99 000 Kč méně než z obecních zdrojů.

Na výsekovém grafu je znázorněno čerpání finanční dotace ze dvou zdrojů, a to z obce Hamry nad Sázavou a z Kraje Vysočina do 2016–2019. Obec Hamry nad Sázavou podporovala spolek v těchto letech částkou 159 000 Kč, což je 73 % objemu dotace. Dotace Kraje Vysočina ukazuje, že celková dotace v roce 2016–2019 byla pouze 60 000 Kč, což představuje 27 % celkového objemu dotace.

Obrázek 5 Sdružení dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou Najdek

Zdroj: stránky obce Hamry nad Sázavou: <https://www.hamryns.cz/obecni-urad/uredni-deska/> (vlastní zpracování)

5.2.4 Sdružení dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou

Třetí organizací, která se velkým podílem účastní na veřejném životě v obci Hamry nad Sázavou, je spolek SDH Hamry nad Sázavou.

Sbor dobrovolných hasičů byl založen v roce 1898. V tu dobu byla zakoupena dvoukolová ruční stříkačka, výbroj a stejnokroje. V tomto roce bylo přihlášeno 14 činných a 6 přispívajících členů. Od roku 1901 se postupně nakupovalo vybavení hadicemi, látkami na ušití stejnokrojů a nová trubka. Již v této době se pořádaly taneční zábavy a plesy.

Od roku 1923 se obnovuje aktivní činnost ve sboru a přicházejí noví členové. Kromě hasičského školení a zdravotních kurzů se sbor také věnoval divadelní činnosti. V roce 1939 byla zakoupena motorová stříkačka s příslušenstvím. Svůj křest ohněm zažila téhož roku při požáru Amylonu ve Žďáře nad Sázavou. V roce 1947 se sbor rozšířil o dalších 14 žen. Od roku 1949 se pravidelně účastní okrskových soutěží. V tomto roce se také začala přestavba požární zbrojnice, kde byla budova rozšířena o kancelář národního výboru, zasedací místnost a byt. Začala se rozvíjet spolupráce se sborem dobrovolných hasičů ze Zámku Žďár nad Sázavou. Sbory si vypomáhaly při zajišťování kulturních akcí, při výcviku a při pořádání soutěží pro veřejnost.

V roce 1952 má sbor 18 členů činných, 85 přispívajících, z toho 6 žen. Bylo utvořeno družstvo dorostenců. Odborné znalosti jednotlivců se hodnotí odznakem „Vzorný požárník“. Sbor provádí preventivní prohlídky v celé obci a v objektech JZD. Na soutěže požárních družstev nejsou zapsáni jenom muži, ale účastnili se také žáci a žákyně. V roce 1978 se Sbor dobrovolných hasičů podílel na výstavbě mateřské školy. Tragickou a největší událostí, která se v Hamrech nad Sázavou stala, byl výbuch v místním mlýně na dřevitou moučku v Najdeku, který si vyžádal 4 lidské oběti. Hašení a likvidace následků požáru se zúčastnili členové hamerského sboru.

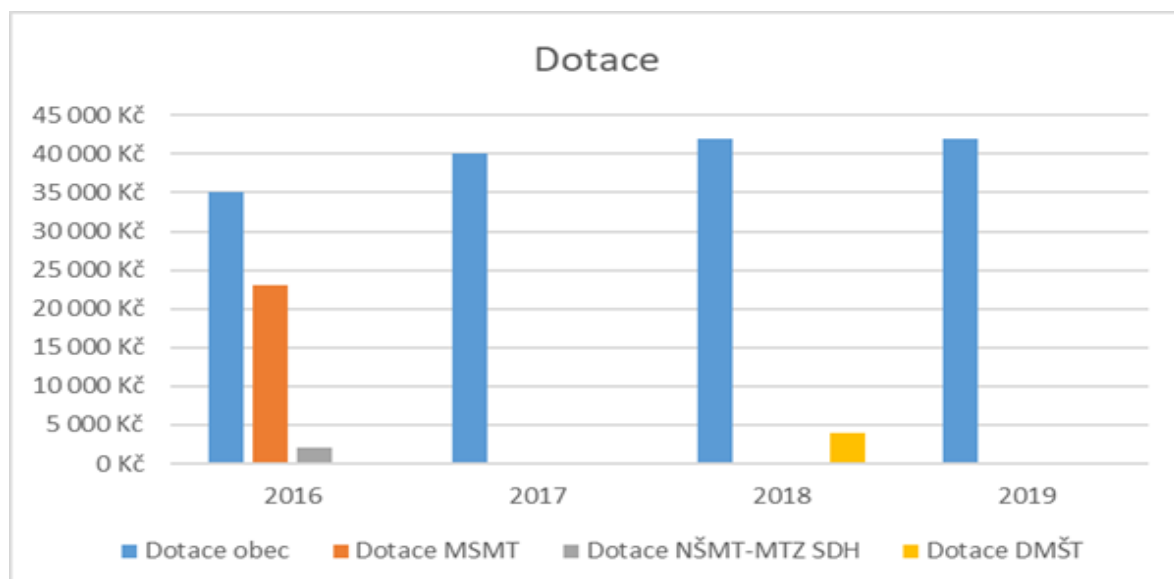
Od roku 1979 je členská základna opět rozšířena o mladé členy a ženy. Až do roku 1989 trvá období, kdy se sboru dařilo po všech stránkách. Mladí požárníci soutěží ve hře Plamen, kde dosahují velmi dobrých výsledků. Na jedné straně jsou to odborná školení, přednášky, námětová cvičení, soutěže, preventivní prohlídky, sběr železného šrotu a brigády v zemědělství, ale hlavně od roku 1983 práce na přestavbě hasičské zbrojnice. Na druhé straně plesy, taneční zábavy, posezení u táboráku, zájezdy, společné oslavy kulatého jubilea členů sboru. Každoroční výpomoc se uskutečňuje při stavbě pionýrského tábora v Železných Horkách, pomoc při stavbě rodinných domků nebo kosení louky. V roce 1990 měl sbor 31 členů. V roce 1998 měl sbor 60 členů a jejich průměrný věk byl padesát let. Za sto let trvání sboru se vystřídalo mnoho jmen, které se významným způsobem zasloužily na fungování sboru. Někteří členové působili ve sboru jen krátce, někteří celá desetiletí a jejich jména mají své pokračovatele ve druhém i třetím pokolení. Sbor má k dnešnímu dni 67 členů, z toho 29 mužů, 16 žen a 22 mládeže. Tento sbor má ve svých řadách osvědčené funkcionáře. Účast na dalších hasičských soutěžích je reprezentována jak ženským, tak mužským družstvem. Tento sbor organizuje velkou škálu akcí a činností, ať se zaměřením na hasičskou tematiku, tak akce pořádané pro veřejnost. Hasičské děti a mládež reprezentují sbor i obec Hamry nad Sázavou na mnoha hasičských soutěžích, jako jsou například: hra Plamen, Regional Cup mládeže, Faraonský běh do schodů, Srandamač, noční soutěž v Nevcehli a další.³²

SDH Hamry nad Sázavou každý rok pořádá akce, jako jsou hasičský ples, maškarní bál s názvem Šibřinky, Country bál, Čarodějnická tancovačka, Dětský den, Lampionový průvod,

³² Hamry nad Sázavou: SDH Hamry nad Sázavou. SDH Hamry nad Sázavou [online]. Hamry nad Sázavou: Radek Čumpl, 2016, 2011 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.hamryns.cz/spolky-sdruzeni/sdh-hamry/>

Vánoční jarmark, dětské hasičské soutěže, zábavné odpoledne pro Základní a mateřskou školu Hamry nad Sázavou a Denní a týdenní stacionář Jihlava. Tento sbor je také důležitou složkou obce, ať již se jedná o akce pořádané pro veřejnost, ale především při obecní pomoci související s povodněmi, kácením a odklizením stromů, sběrem železného šrotu a další. Podpora tohoto spolku obcí je vyjádřena v následujících grafech.

Obrázek 6 Sdružení dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou

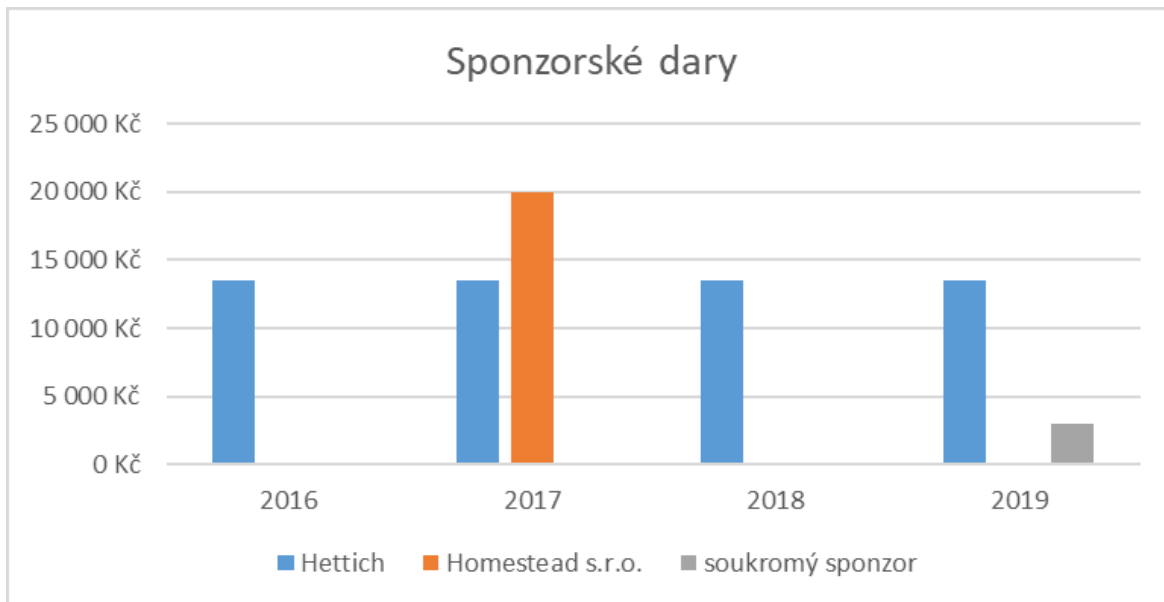
Zdroj: stránky obce Hamry nad Sázavou: <https://www.hamryns.cz/obecni-urad/uredni-deska/> (vlastní zpracování)

Ve sloupcovém grafu č. 6 vidíme informace, že SDH Hamry nad Sázavou je převážně financováno z dotací obce Hamry nad Sázavou a to částkou 159 000 Kč, což je 60 % z celkové dotace. Poté jsou sponzorské dotace v částce 77 000 Kč a následně dotace z MŠMT v celkové výši 29 000 Kč.

Graf na obrázku č. 7 nám ukazuje příjmy spolku získané ze sponzorských darů, především od místních firem a soukromých sponzorů. Dotace poskytnuté firmami jsou ve sledovaném období ve výši 74 000 Kč a soukromý sponzor věnoval 3 000 Kč.

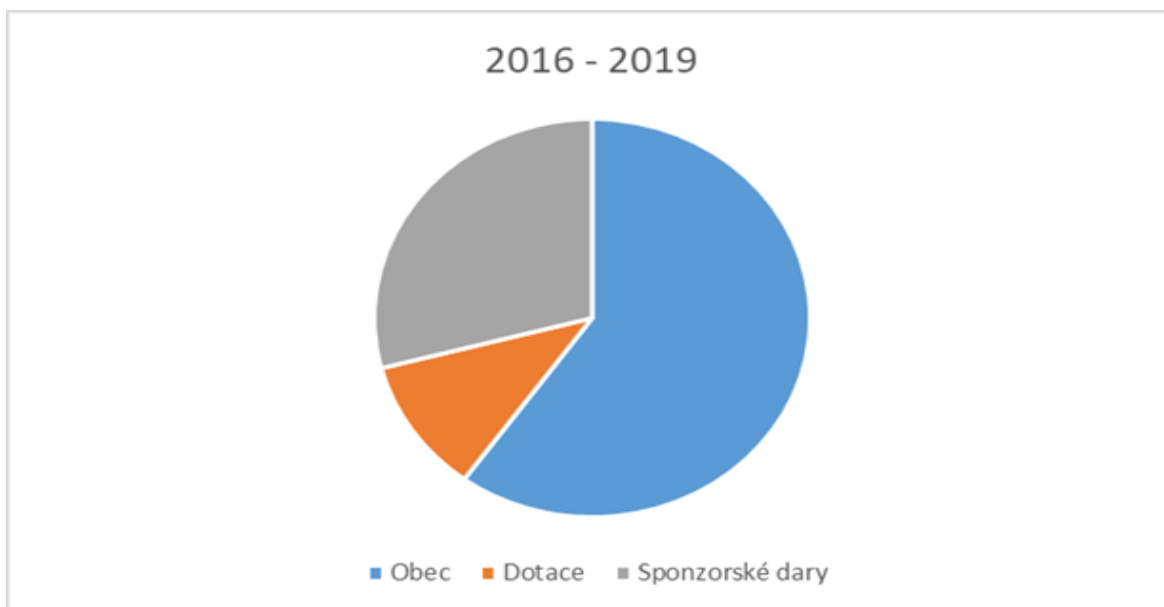
V grafu na obrázku č. 8 můžeme vidět celkové rozdělení dotačních titulů ve sledovaném období 2016–2019. Příjmy spolku z dotace obce Hamry nad Sázavou jsou ve výši 159 000 Kč, což je 60 % z celkové dotace. Dalším důležitým příjmem spolku jsou sponzorské dary ve výši 77 000 Kč, což je 29 % celkové dotace, a dotace z MŠMT ve výši 29 000 Kč a 11% celkové dotace.

Obrázek 7 Sdružení dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou (Zdroj: vlastní zpracování)

Zdroj: stránky obce Hamry nad Sázavou: <https://www.hamryns.cz/obecni-urad/uredni-deska/> (vlastní zpracování)

Obrázek 8 Sdružení dobrovolných hasičů Hamry nad Sázavou

Zdroj: stránky obce Hamry nad Sázavou: <https://www.hamryns.cz/obecni-urad/uredni-deska/> (vlastní zpracování)

5.3 Historie města Žďár nad Sázavou

Město Žďár nad Sázavou leží na pomezí Čech a Moravy v krajině Českomoravské vrchoviny, která se rozkládá v chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy.

Historie města je spjata s rozvojem žďárského cisterciánského kláštera, která sahá až do poloviny 13. století. Rozsáhlé úpravy kláštera se uskutečnily za opata Václava Vejmluvy v první polovině 18. století. Tyto přestavby navrhl architekt Jan Blažej Santini Aichel.³³

Město Žďár nad Sázavou disponuje historickými památkami, které spadají do seznamu světového dědictví UNESCO. Do tohoto dědictví se řadí poutní kostel sv. J. Nepomuckého na Zelené hoře, který je vrcholným dílem a jedinečnou architektonickou památkou. Na přelomu století byla ve Žďáru nad Sázavou postavena železnice, která dala vznik četným průmyslovým podnikům. Žďár nad Sázavou je známý v souvislosti s výstavbou Žďárských strojírén a sléváren. V průběhu let vzniklo ve městě moderní, obchodní a správní centrum a nová sídliště. Osada Žďár vznikla při cisterciáckém klášteře založeném Bočkem z Obřan roku 1252. O Žďáře se poprvé zmiňuje listina z roku 1293. V roce 1407 čítalo městečko 93 usedlostí, roku 1462 na 97 usedlostí a roku 1483 na 104 usedlostí.³⁴

Roku 1588 se dostal žďárský klášter pod pravomoc olomouckého biskupství. Kardinál František z Ditrichštejna povýšil městečko Žďár na město a udělil mu nová privilegia a nový znak. Roku 1638 se do Žďáru navrátili cisterciáci. Na konci třicetileté války roku 1642 byl klášter napaden Švédy, kteří poté město vydrancovali. Roku 1704 mělo město Žďár výsady do znaku a poté byl přidán znak opatský a znak žďárského kláštera. Po zrušení kláštera císařem Josefem II. přešlo panství do správy Moravského náboženského fondu. Na přelomu 19. a 20. století vznikly první větší podniky, převážně obuvnické. Vybudovala se zde železniční trať (Havlíčkův Brod-Žďár-Nové Město-Tišnov).

V rámci desátého výročí vzniku Československé republiky navštívil město roku 1928 prezident T. G. Masaryk. V období druhé světové války 1945 byla řada domů zničena a poškozena.

³³ SEDLÁK, Jan a Vladimír ZÁLESKÝ. Poutní kostel svatého Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáru nad Sázavou. [Brno]: FOTEP, 2003. ISBN 80-902921-7-8.

³⁴ ŠVOMA, Jaroslav a Ivo FILKA. Přehledné dějiny Žďáru nad Sázavou od nejstarších dob do roku 1980. Žďár nad Sázavou: Městský úřad, 1998.

V roce 1949 došlo ke sloučení s obcí Zámek Žďár a vznikl nový název města – Žďár nad Sázavou.³⁵

Po válce došlo k velkému přírůstku obyvatel, který souvisel s rozvojem a výstavbou strojíren a sléváren Žďas. V centru města byly provedeny velké přestavby historického jádra. Do této oblasti patří radnice, která v této podobě zdobí centrum města i dnes. V prostoru náměstí je nainstalována kašna od Jiřího Plieštika, která je zdobena pěti rytinami symbolizujícími prameny řek z Vysočiny. Tato fontána je propojena zvonkohrou, kde je souhra zvuku, vody a světla. Další krásnou historickou stavbou je Tvrz, v níž je dnes umístěno Regionální muzeum.³⁶

V roce 1672 byl postaven Moučkův dům, kde se nacházela škola. Měl mnoho majitelů, ale jako poslední patřil zámečnické rodině Moučkových, podle které nese název.

Další historickou stavbou je farní kostel sv. Prokopa, barokní kaple sv. Barbory, která byla postavena roku 1729 zásluhou žďárského faráře cisterciáka Ferdinanda Kristla.

Historickým skvostem je kostel Nejsvětější Trojice. Jedná se zřejmě o hřbitovní či špitální renesanční kapli s přístavbou sakristie od J. B. Santiniho Aichla. Náměstí Republiky je typické plastikou barokního morového sloupu z roku 1706 od Jakuba Steinhubla, který na tomto sloupu vytvořil sochu sv. Jana Nepomuckého.³⁷

V letech 1706–1722 byl přestavěn dnes farní kostel Nanebevzetí Panny Marie, který je atypický trojúhelníkovým půdorysem a měl by symbolizovat Nejsvětější Trojici. Na silnici od Žďáru nad Sázavou byl postaven barokní most za opata Bernarda Henneta. Na tomto mostě jsou ztvárněny sochy osmi světců a to sv. Benedikta, sv. Mikuláše, sv. Jana a sv. Cyrila, na druhé straně pak sv. Bernarda, sv. Vojtěcha, sv. Pavla a sv. Metoděje.³⁸

³⁵ ZEMEK, Metoděj a Antonín BARTUŠEK. Dějiny Žďáru nad Sázavou. Havlíčkův Brod: Krajské nakladatelství, 1956.

³⁶ SEDLÁK, Jan a Vladimír ZÁLESKÝ. Poutní kostel svatého Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáru nad Sázavou. [Brno]: FOTEP, 2003. ISBN 80-902921-7-8.

³⁷ FILKA, Ivo. Město Žďár nad Sázavou na starých pohlednicích. Ve Žďáře nad Sázavou: Klub filatelistů, 2007. Edice Vysočiny. ISBN 978-80-239-9627-2.

³⁸ ZEMEK, Metoděj a Antonín BARTUŠEK. Dějiny Žďáru nad Sázavou. Havlíčkův Brod: Krajské nakladatelství, 1956.

Tabulka 2 Financování spolků obce Žďár nad Sázavou

Název organizace	rok 2016	rok 2017	rok 2018	rok 2019
Organizovaný spor dospělých	900 000	800 000	800 000	800 000
Dotace pro podporu spolkové činnosti v sociální a zdravotní oblasti	350 000	250 000	220 000	220 000
Volný čas	200 000	290 000	290 000	290 000
Sport	3 500 000	3 700 000	3 800 000	4 000 000
Celkem rozděleno	4 950 000	5 040 000	5 110 000	5 310 000

Zdroj: stránky obce Žďár nad Sázavou: <https://www.zdarns.cz/samosprava/zastupitelstvo-mesta/> (vlastní zpracování)

5.3.1 Přehled vybraných spolků města Žďár nad Sázavou

Ve druhé polovině 19. století začaly ve městě vznikat kulturní spolky, pro které město postavilo Národní dům (Městské divadlo). Ten byl slavnostně otevřen roku 1901. Spolkový život se rozvíjí od poloviny minulého století a sehrál důležitou úlohu v životě města. Nejstarší spolek ve Žďáře nad Sázavou je spolek Svatopluk, který vyvíjel svoji činnost v roce 1849. Dalšími rozvíjejícími spolky se stal Sázavan a literární spolek, které pěstují kulturu a kulturně osvětovou činnost ve městě Žďáru. V polovině osmdesátých let přistupuje ke jmenovaným spolkům Řemeslnická beseda, která hájila především zájmy řemeslníků. Kromě spolků rozvíjející kulturní činnost také existovaly spolky, které vytvářely podpůrnou a obecně prospěšnou činnost. Do těchto spolků patřily Spolek vojínů, Občanský podpůrný spolek pro město Žďár a Družstva pro stavbu rodinných domků ve Žďáru. Další skupinu tvoří spolky tělovýchovné jako je Sokol, Klub česko-moravských cyklistů.

Městem Žďár nad Sázavou je finančně podporováno mnoho spolků zabývajících se jak kulturními, sportovními, volnočasovými, sociálními, zdravotními, ale také seniorskými aktivitami.

V oblasti kulturních spolků jsou městem podporovány spolky, jako jsou swingová skupina C-VOX, folklorní spolek Studánka, Klub výtvarných umělců Horácka z. s., Orel jednota Žďár nad Sázavou, Opera mladých z. s., Mělkovice, pěvecký sbor FONS, pěvecký sbor Svatopluk, Ostrov pohody, Pavel Kruml, terarijní spolek. Mezi další tyto spolky kulturně zaměřené řadíme Mezinárodní mistrovské houslové kurzy Bohuslava Matouška a Jakuba Junka, dále různé gastro festivaly, bleší trhy, dny hispánské kultury a další.

K dalším spolkům pro volný čas řadíme Klub Úsměv – Asociace rodičů a přátel postižených dětí v ČR, Klub českých turistů Žďár nad Sázavou, Junák – český skaut, oddíl DUHA, tělovýchovná jednota Orel, modelový kroužek, ochotnické divadlo Kolpingova rodina, Tělovýchovná jednota Žďár nad Sázavou, sportovně střelecký klub, Český zahrádkářský klub a další. Poskytovatelé sociálních a zdravotních služeb, kteří také žádají o finanční podporu města Žďár nad Sázavou, jsou Domácí hospic Vysočina, Oblastní spolek ČČK, Diecézní charita Brno, Oblastní charita Třebíč, Azylový dům Ječmínek, o.p.s., Společnost pro Ranou péči Brno, STŘED, z. ú, Občanská poradna Žďár nad Sázavou, Kolpingovo dílo České republiky z. s., Portimo, o.p.s. a Centrum pro zdravotně postižené Kraje Vysočina, o.p.s. S rostoucí globalizací se zvyšuje potřeba podporovat místní, komunitní rozměr lidského života a společnosti jako takové. Je třeba převážně využít místních zdrojů, které jsou samozřejmě omezeny svojí velikostí, a v mnoha případech mohou zlepšit kvalitu života především ve venkovských oblastech.

5.3.2 25. PŘEDNÍ HLÍDKA ROYAL RANGERS ŽĎÁRSKO

Mezi vybraným spolkem působícím ve Žďáru na Sázavou je 25. PŘEDNÍ HLÍDKA ROYAL RANGERS ŽĎÁRSKO. Mezinárodní organizace vznikla v 60. letech v USA s cílem pomoci mladým lidem najít skutečné životní hodnoty, vybudovat zdravý a pevný charakter a chránit je před negativními jevy. Royal Rangers je zapsaným spolkem a je součástí mezinárodní křesťanské organizace pro děti a mládež školního věku. Hlavní náplní jsou činnosti jako pravidelné schůzky, výlety, víkendovky, letní a zimní tábory, kulturní a sportovní akce a zájmové kroužky. Jsou otevřeny všem dětem, které se chtějí zapojit, bez rozdílu náboženství, rasy, vyznání, či barvy pleti. Zároveň jsou otevřeny i pro neorganizované děti a mládež, tedy nečleny Royal Rangers.

Program a metody práce, které pomáhají tento cíl naplňovat, používají dnes Royal Rangers po celém světě. 25. Přední hlídka Royal Rangers Žďársko zahájila oficiálně svou činnost v roce 2001 v Bystřici nad Pernštejnem. V ČR spolek fungoval nejdříve jako účelové zařízení Apoštolské církve a od roku 1996 jako občanské sdružení Royal Rangers v ČR. Od roku 2015 je zapsaným spolkem.

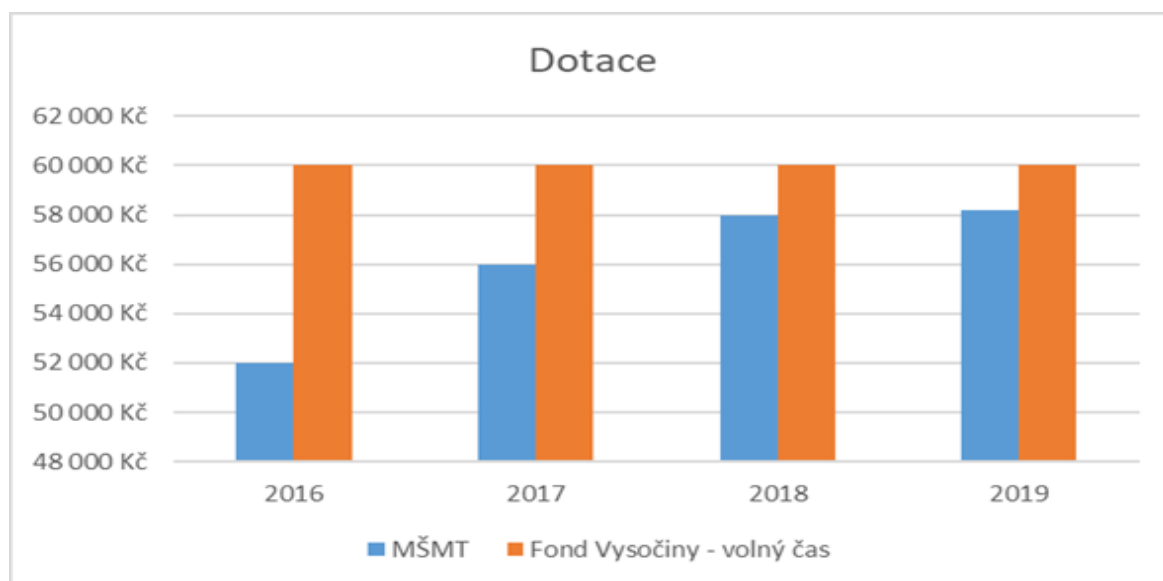
Tato organizace je skautského typu a poskytuje dětem možnost trávit volný čas zábavně a smysluplně. Děti se učí dovednostem v oblasti táboření, vázání uzlů, první pomoci a osvojují si základy socializace, kolektivního myšlení a jednání. Součástí je i program

založený na křesťanských hodnotách. Pořádají pravidelné schůzky, víkendové akce, tábory a bitvu Hraničářův učeň, která se hraje naživo. Také se podílejí na pořádání Dnů dětí a akce Volný čas není nuda. V rámci této organizace jsou organizovány činnosti táborového typu na téma příběhu Mojžíše a vysvobození Židů z Egypta. Členové se setkávají v rámci pravidelných schůzek. Každoročně se účastní prezentace organizace pro děti a mládež „Volný čas není nuda“, nebo „Ostrov pohody“ ve Žďáře nad Sázavou, „Nova Civitas“ nebo „Den dětí“ v Novém Městě na Moravě. Vybraní zástupci organizace se několikrát úspěšně zúčastnili krajských i republikových turnajů v ringu a dalších akcí organizovaných Royal Rangers.³⁹

Cílem organizace je vychovat zdravého a rozhodného mladého člověka se správným žebříčkem hodnot, který je připraven zvládnout každou životní situaci, rozvíjet své nadání, prohlubovat své znalosti a zaujmout své místo ve společnosti se správným postojem k sobě i ostatním lidem. Záměrem Royal Rangers je rozvoj dětí a mládeže ve 4 oblastech života, mezi ně patří zdraví, kde se děti a mládež seznamují se základy bezpečnosti při sportu a pobytu v přírodě, dále poskytování první pomoci a je také kladen důraz na zdravý život bez závislosti. Další oblastí je život v přírodě. Zde se děti učí chránit přírodu, poznávat živočichy, rostliny, učí se tábořit, bezpečně zacházet s ohněm a umět vázat uzly. Třetí oblastí jsou vztahy, které se zaměřují na úctu k autoritám a člověku, nesení odpovědnosti za své chování, vážení si přátelství a komunikaci v týmu a pomáhání slabším. Do čtvrté oblasti řadí křesťanství, kde je snaha rozvíjet vztah dětí k Bohu, a ctít pravidlo organizace: „Ve všem dělám druhým to, co chci, aby i oni dělali mně.“ Cílem je děti a mladé lidi získat pro dobrou věc, vyzbrojit je do života a vyslat připravené žít aktivní a plnohodnotný život. V následujících grafech jsou zřejmé příjmy zdrojů z prostředků vícezdrojového financování.

³⁹ Royal Rangers v ČR. *Royal Rangers v ČR* [online]. Třinec: Royal Rangers v ČR, 2021 [cit. 2019-11-22]. Dostupné z: <https://www.royalrangers.cz/>

Obrázek 9 25. PŘEDNÍ HLÍDKA ROYAL RANGERS ŽĎÁRSKO (Zdroj: vlastní zpracování)

Zdroj: stránky obce Žďár nad Sázavou: <https://www.zdarns.cz/samosprava/zastupitelstvo-mesta/> (vlastní zpracování)

Ze sloupcového grafu, který vychází z informací spolkové organizace, můžeme vidět, že příjmy organizace jsou převážně z dotací Fondu Vysočiny určených pro volný čas, které převyšují dotace MŠMT v daných letech zhruba o 20 %. V průběhu let se ale dotace z Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy postupně dorovnávají.

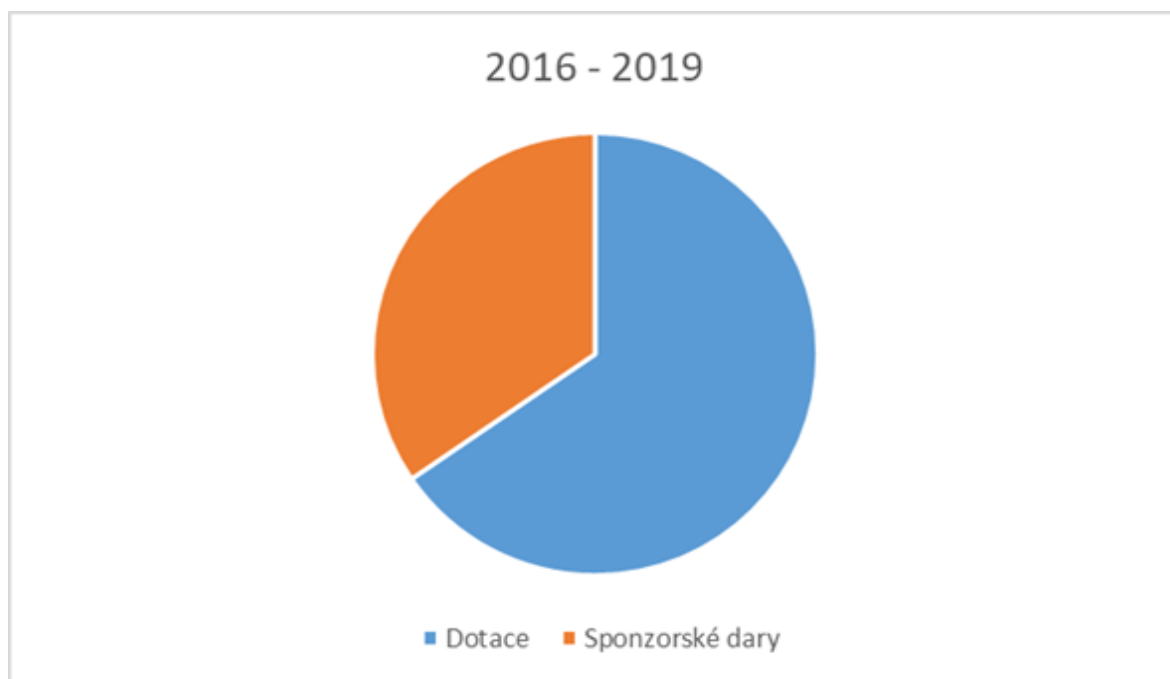
Obrázek 10 25. PŘEDNÍ HLÍDKA ROYAL RANGERS ŽĎÁRSKO

Zdroj: stránky obce Žďár nad Sázavou: <https://www.zdarns.cz/samosprava/zastupitelstvo-mesta/> (vlastní zpracování)

Na sloupcovém grafu vidíme financování spolku ze sponzorských darů, kterým je jediný sponzor Církevní křesťanské společenství. Největší podíl zaujímají sponzorské dary v roce 2017, kdy činily 70 000 Kč a v ostatních letech se tyto dary snižují o 20 %.

Obrázek 11 25. PŘEDNÍ HLÍDKA ROYAL RANGERS ŽĎÁRSKO (Zdroj: vlastní zpracování)

Zdroj: stránky obce Žďár nad Sázavou: <https://www.zdarns.cz/samosprava/zastupitelstvo-mesta/> (vlastní zpracování)

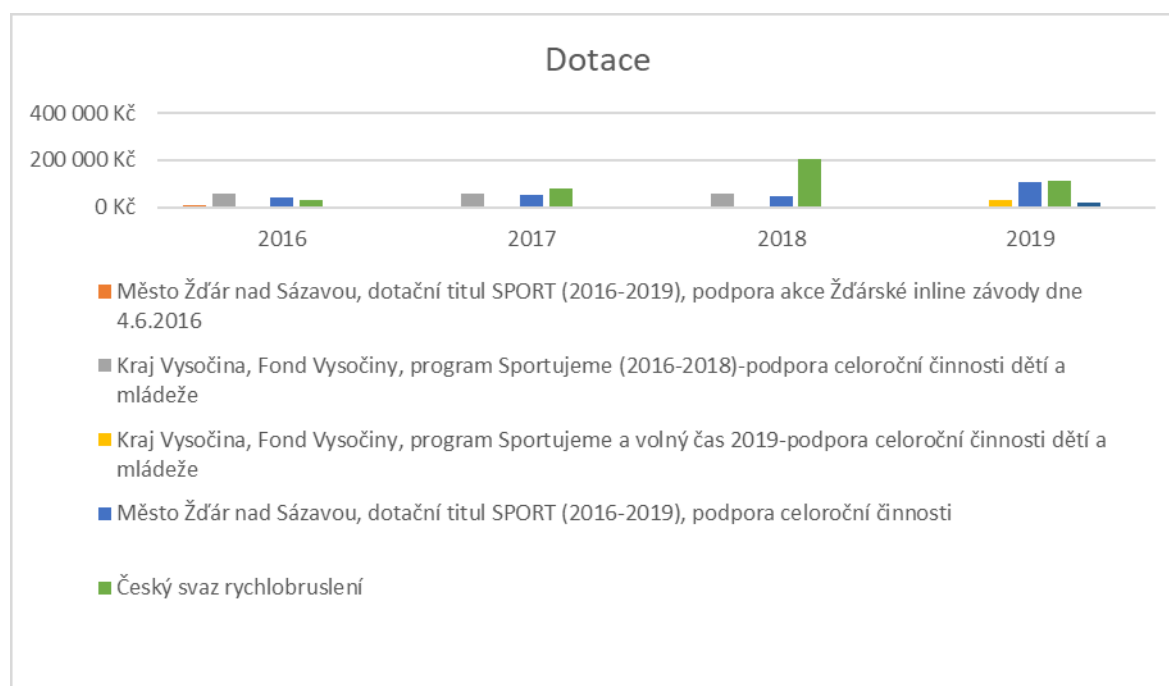
Na výsekovém grafu spolku je patrné, že finanční podpora z dotací činí 65 % a finanční podpora poskytnutá na základě sponzorských darů je ve výši 35 %. Je tedy zřejmé, že spolek může svoji činnost vykonávat díky státním dotacím.

5.3.3 Bruslařský oddíl juniorů Žďár nad Sázavou, z. s. (dále jen BOJ)

Dalším spolkem, který v obci Žďár nad Sázavou funguje, je bruslařský oddíl juniorů Žďár nad Sázavou. Vznikl na podzim roku 2008. Oddíl je zaměřen na celoroční kvalitní pravidelnou sportovní činnost pro děti a mládež od 4 do 18 let věku. Tréninky se uskutečňují na rychlobruslařském ovále ve Žďáru nad Sázavou, který splňuje mezinárodní podmínky federace ISU.

V letním období sportovci trénují na oválu ve Žďáře nad Sázavou na kolečkových bruslích střídavě s atletickým tréninkem na tartanovém ovále. V zimním období se tyto tréninky uskutečňují převážně na ledové ploše zimního stadionu, které jsou střídány s všeobecnou tělesnou přípravou v tělocvičně. V rámci činnosti se snaží realizátoři ovál zaledovat a tím umožnit dětem trénovat na ledě na dlouhé dráze. Poté jsou děti připraveny při přechodu na ovál dlouhý 400 m, který je v současné době v rychlobruslařském světě běžný. Žďárský ovál je jako jediný zimní rychlobruslařský ovál v České republice. V rámci celoroční činnosti jsou zajišťovány kromě tréninků také sportovní soustředění všech členů a účast na závodech v Inzellu a po celé České republice.⁴⁰

Obrázek 12 Rychlobruslařský oddíl

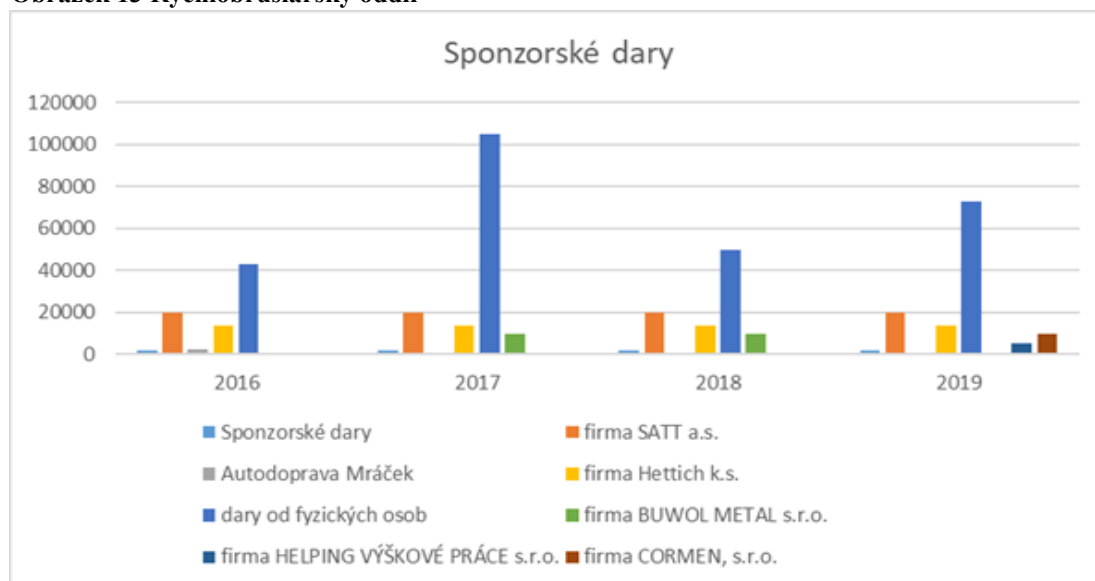
Zdroj: stránky obce Žďár nad Sázavou: <https://www.zdarns.cz/samosprava/zastupitelstvo-mesta/> (vlastní zpracování)

⁴⁰ Rychlobruslení Žďár nad Sázavou. <http://www.krali.cz/> [online]. Žďár nad Sázavou: Pavel Králíček, 2011 [cit. 2019-11-22]. Dostupné z: <http://www.rychlobruslenizdar.cz/>

V letní sezóně se děti účastní několika závodů na kolečkových bruslích po celé České republice, včetně Mistrovství republiky v Benátkách nad Jizerou a v Otrokovicích. Dvakrát do roka probíhá sportovní soustředění nedaleko Žďáru nad Sázavou. V zimní sezóně se děti účastní mezinárodních závodů v zahraničí, převážně v Německu a Polsku. Tato organizace pořádá soustředění v zahraničí, ale také organizuje velké množství akcí pro sportovce i veřejnost. Mezi tyto činnosti patří: Žďárské in-line závody, Vánoční klubové závody, Žďárské vánoční závody. Jelikož tato organizace nemá stanovami povolenou vedlejší výdělečnou činnost, je občerstvení na těchto závodech zajišťováno rodiči, kteří mají živnostenský list na tuto činnost. Tento spolek se věnuje výchově mladých rychlobruslařů především na Vysočině. Cílem je probudit v dětech zdravý smysl pro hru fair play, disciplínu a pěstovat v nich lásku ke sportu na celý život. V následujících grafech je znázorněno financování tohoto spolku z jednotlivých zdrojů.

Na sloupcovém grafu č. 12 je viditelné, že tento spolek je financován z vícezdrojových dotačních titulů, oproti spolku PŘEDNÍ HLÍDKA ROYAL RANGERS ŽĎÁRSKO. Zde se na financování podílí město Žďár nad Sázavou, Kraj Vysočina, Český svaz rychlobruslení a MŠMT. Nejvíce do tohoto spolku přispívá Český svaz rychlobruslení, dále Město Žďár nad Sázavou na základě celoroční podpory, Kraj Vysočina, Kraj Vysočina – Fond Vysočiny a nejméně přispívá město Žďár nad Sázavou.

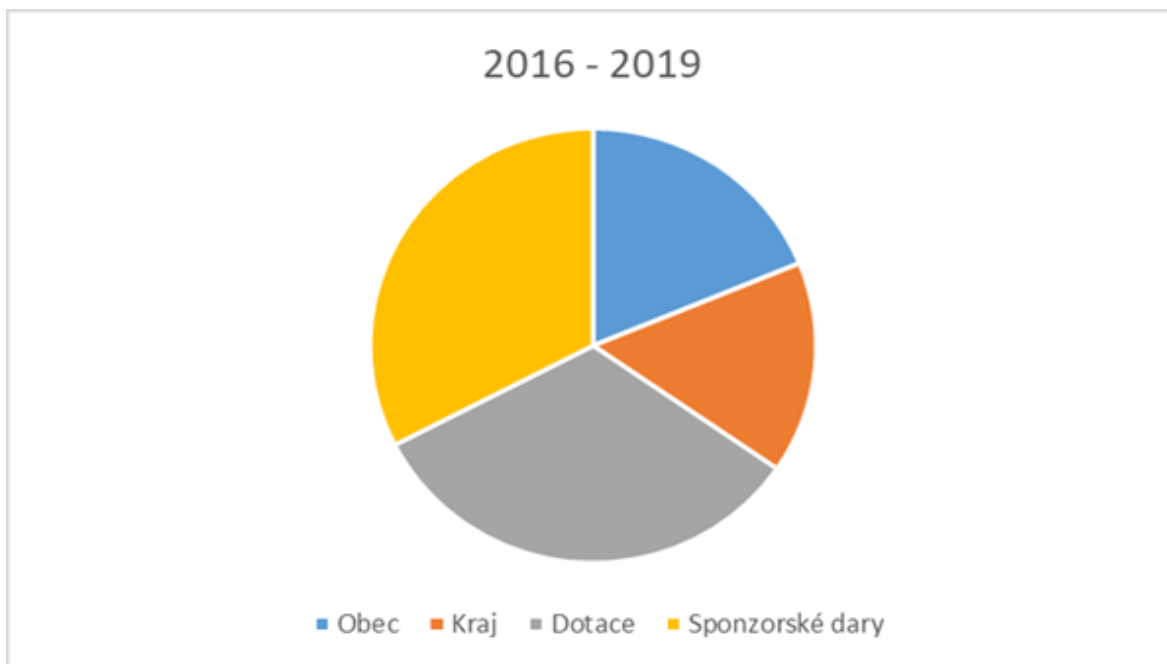
Obrázek 13 Rychlobruslařský oddíl

Zdroj: stránky obce Žďár nad Sázavou: <https://www.zdarns.cz/samosprava/zastupitelstvo-mesta/> (vlastní zpracování)

Na sloupcovém grafu na obrázku č. 13 je vidět, že spolek dostává na činnost mnoho finančních zdrojů od sponzorů, kterými jsou jak fyzické osoby, tak firmy. Nejvyšší finanční prostředky jsou darovány fyzickými osobami, což je 270 000 Kč, dále jsou to firmy, které se podílejí částkou 171 000 Kč.

Obrázek 14 Rychlobruslařský oddíl

Zdroj: stránky obce Žďár nad Sázavou: <https://www.zdarns.cz/samosprava/zastupitelstvo-mesta/> (vlastní zpracování)

Na obrázku č. 14 na výsekovém grafu spolku je patrné, že finanční podpora z dotací a ze sponzorských darů je stejná a činí 33 %, podpora poskytnutá z města je ve výši 19 % a nejméně je z Kraje Vysočina, která činí pouhých 16 %. Zde je fungování spolku podporováno převážně finančními prostředky z dotací a sponzorských darů.

5.3.4 Český zahrádkářský svaz Žďár nad Sázavou

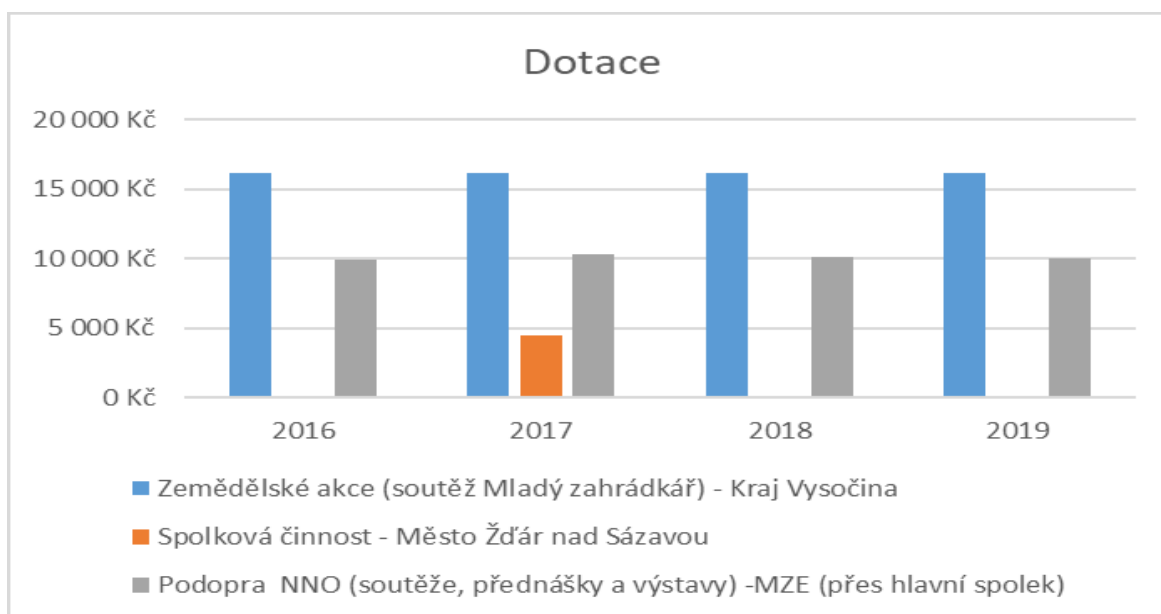
Třetí organizací působící v okrese Žďár nad Sázavou je Český zahrádkářský svaz. Tento svaz sdružuje převážně pěstitele amatéry, kteří bývají vybaveni láskou k zeleni a minimem pěstitelských znalostí a dovedností. Proto se Český zahrádkářský svaz již od počátku své existence stará o dostatek odborných a ověřených informací pro své členy. Vznik

pěstitelského spolku byl na základě výměny, získávání znalostí a poskytování informací členům a vychází z dlouholeté tradice. Systém poskytování odborných informací vyústil v ucelený a dobře propracovaný program odborné výchovy a navazuje na výchovu mládeže řízenou komisí pro práci s mládeží. Mnozí členové se díky své snaze sebevzdělávání stali natolik zkušenými a jejich znalosti a dovednosti dosáhly profesionální úrovně, a tak jsou v řadách zahrádkářů špičkoví pěstitelé a šlechtitelé ovoce, zeleniny, a především okrasných květin. Na základě individuálních zkušeností se někteří členové stávají odbornými instruktory, kteří své zkušenosti předávají dalším členům v rámci přednášek, odborných porad a příspěvků na diskusním fóru. Tyto praktické pěstitelské znalosti a dovednosti předvádějí na zahrádkářských výstavách a sdružují se ve specializovaných základních organizacích. ČZS své odborné informace rozšiřuje nejen mezi svými členy, ale i mezi širokou zahrádkářskou veřejnost. Odbornou úroveň si členové mohou získávat na webových stránkách, a to konkrétně: Kalendárium, které poskytuje základní informace o péči o zahrádku, dále Metodiky a ochrany zahradních plodin. Mezi další zajímavé stránky patří Aktuální rady v ochraně rostlin, kde jsou stručně popsána ochranná opatření k ochraně rostlin. Poté je zajímavé také diskusní fórum a Bezplatná zahrádkářská inzerce, kde je velká škála nabídky zahrádkářských potřeb, nabídka rostlin, volných zahrádek a další. Pro své členy a veřejnost vydává ČZS informační materiály, mezi které se řadí časopis Zahrádkář, Rukověť zahrádkáře, materiály v podobě CD a další. Mezi nejvýznamnější aktivity ČZS se řadí vědomostní soutěž Mladý zahrádkář. Její počátek se datuje od roku 1981. Koná se jednou ročně v základních organizacích, poté na ostatních sdruženích na jiném území ČZS a vrcholí národním kolem. Hlavním cílem je zapojit do jednotlivých kol co nejvíce dětí bez ohledu na to, zda jsou organizovány v kroužcích při základních organizacích, v přírodovědných školách či územních radách ČZS nebo stanicích mladých přírodovědců. Prověřování znalostí dětí je formou testových otázek z oblasti botaniky, ekologie, zelinářství, okrasného zahradnictví, ovocnářství a pěstování pokojových rostlin. V druhé části jsou děti prověřovány z poznávání okrasných rostlin, ovoce (plodů), zeleniny, pokojových rostlin, semen a klíčících rostlin. Poté vítězové okresního kola soutěže reprezentují okres v národním finále soutěže Mladý zahrádkář. V této epidemiologické době se organizace snaží přizpůsobit omezeným

podmínkám soutěže, a proto spustili online test pro středoškolské studenty. Vítězové z okresních kol jsou poté pozváni k účasti na celostátním kole.⁴¹

Za posledních deset let bylo v rámci ČR zrušeno na 2000 zahrádkářských kolonií. Snahou ČZS je posílit smysluplnost, funkci a ochranu těchto činností. Způsob financování spolku je znázorněn na následujících grafech.

Obrázek 15 Český zahrádkářský svaz

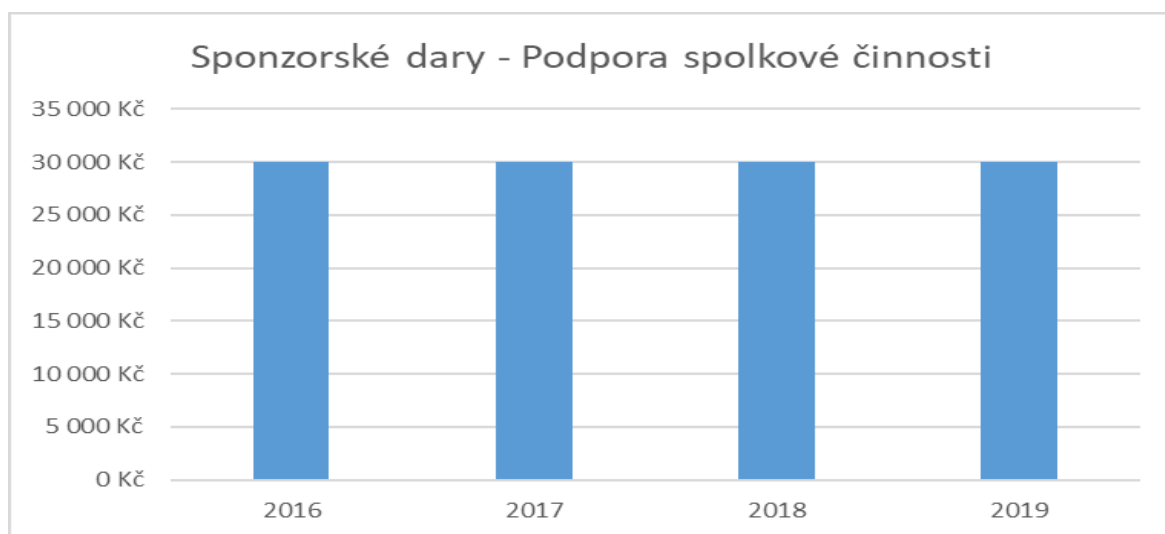

Zdroj: stránky obce Žďár nad Sázavou: <https://www.zdarns.cz/samosprava/zastupitelstvo-mesta/> (vlastní zpracování)

Ze sloupcového grafu je patrné, že Český zahrádkářský svaz je nejvíce podporován dotacemi z Kraje Vysočina částkou 64 800,-Kč, menší podpora je NNO částkou 41 000 Kč a nejméně přispívá na spolkovou činnost město Žďár nad Sázavou částkou 4 500 Kč.

⁴¹ Český zahrádkářský svaz, z. s. Český zahrádkářský svaz, z. s [online]. 130 00 Praha 3 - Žižkov: Český zahrádkářský svaz, 2011, 2011 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: [tps://www.zahradkari.cz/czs/index.php?str=11](https://www.zahradkari.cz/czs/index.php?str=11)

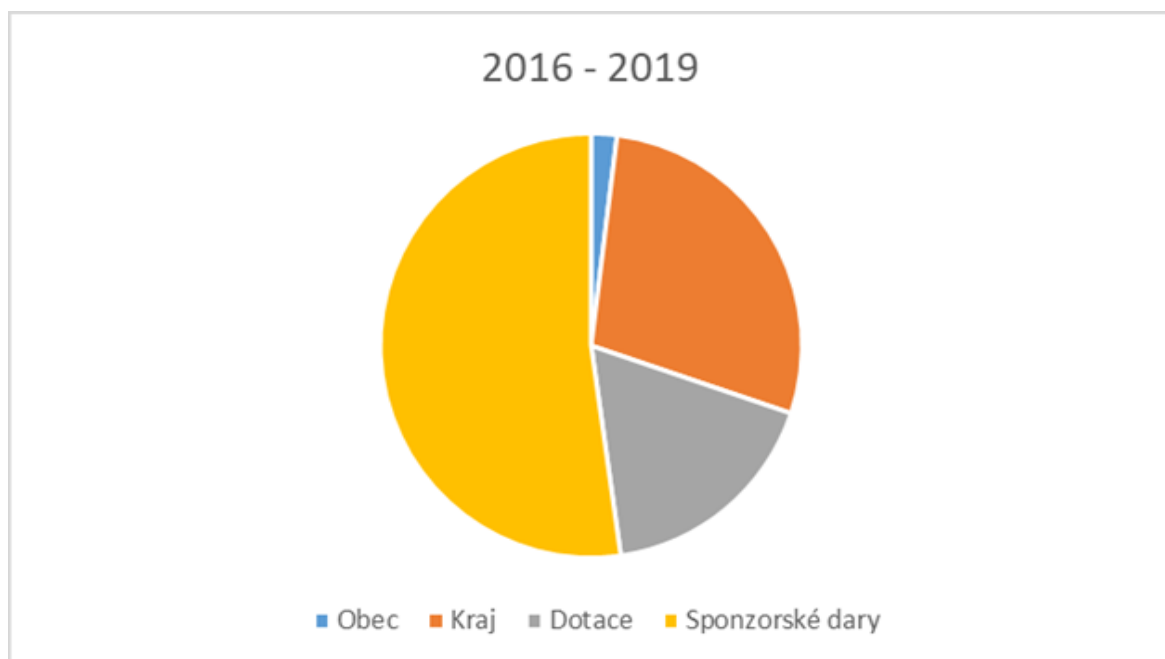
Obrázek 16 Český zahrádkářský svaz

Zdroj: stránky obce Žďár nad Sázavou: <https://www.zdarns.cz/samosprava/zastupitelstvo-mesta/> (vlastní zpracování)

Na výše uvedeném grafu příjmy ze sponzorských darů do spolkové činnosti od roku 2016–2019 činí 120 000 Kč. Lze tedy zhodnotit, že se jedná o nejvyšší částku finanční podpory.

Obrázek 17 Český zahrádkářský svaz

Zdroj: stránky obce Žďár nad Sázavou: <https://www.zdarns.cz/samosprava/zastupitelstvo-mesta/> (vlastní zpracování)

Na výsekovém grafu na obrázku č. 17 jsou souhrnné informace finančních příjmů spolku, kde nejvyšší poměr 52 % zaujímají finanční prostředky ze sponzorských darů, 28 % z dotací z Kraje Vysočina, 18 % z ostatních dotací a nejmenší podpora je 2 % z města Žďár nad Sázavou.

6 Strukturovaný rozhovor

Na základě stanovených cílů diplomové práce jsem se rozhodla pro strukturovaný rozhovor se zástupci obce Žďár nad Sázavou a obce Hamry nad Sázavou. Tento rozhovor obsahuje sedm tematických otázek, které jsou přílohou diplomové práce č. 2. Odpovědi zástupců samospráv obce Žďár nad Sázavou a Hamry nad Sázavou týkající se činností a financování spolkových organizací interpretuji následně:

První otázkou jsem se dotazovala zástupců samospráv, jak vnímají fungování jednotlivých spolků působících na jejich území. Zástupce obce Hamry nad Sázavou se vyjádřil o fungování jednotlivých spolků na území obce velmi pozitivně, jelikož z velké většiny sdružují občany dle jednotlivých jejich zájmů ke všeobecnému prospěchu a některé spolky dosahují svojí činností světové i evropské úrovně. Zástupce obce Žďáru nad Sázavou deklaruje názor, že bez spolků by město žilo velmi chudě, jak po stránce kulturní, tak sportovní. Závěrem dodává, že tyto aktivity spolkových organizací významně doplňují i činnosti na profesionální úrovni a tím pokrývají činnost obce jako celku.

Na druhou položenou otázku, jakým způsobem se spolky podílejí na spolkovém životě obce, mi bylo zástupcem Hamrů nad Sázavou odpovězeno, že se spolky zásadní měrou podílejí na kulturním i společenském životě v obci. Sdělil, že obec má omezené možnosti v pořádání spolkových a kulturních akcí, proto velice vítají pořádání těchto akcí různými místními spolkovými organizacemi. Za velice důležité považují pořádání činností pro děti a jejich rodiče. Zástupce obce Žďár nad Sázavou sdělil, že také oceňuje význam spolků na kulturním a spolkovém životě města a potvrdil, že jejich působnost je velmi široká.

Třetí otázkou jsem se informovala o tom, zda mají dané obce přehled o fungování jednotlivých spolků v dané oblasti. Zástupce obce Hamry nad Sázavou zdůraznil, že informovanost je na velice dobré úrovni. Některé spolky svoji činnost publikují ve formě inzerce, některé podávají každoročně zprávu o činnosti v rámci vyúčtování dotace, kde se rozepisují, které akce byly uskutečněny. V současné době jsou však aktivity většiny spolků omezeny vládními epidemiologickými nařízeními. Zástupce obce Žďár nad Sázavou se vyjádřil k této otázce v kontextu, že fungování jednotlivých spolků, které

jsou financovány obcí v rámci dotací města v oblasti sportovní a kulturní, se u nich snaží tímto činností podporovat, ale pokud se jedná o spolky, které jsou financovány z jiných zdrojů, tak již přehled o těchto činnostech ztrácí. Odbor města Žďáru nad Sázavou tyto spolkové činnosti propaguje v rámci marketingu, vydává Žďárský zpravodaj a naplňuje webové stránky.

Na čtvrtou otázku jsem se zeptala, jakým způsobem spolky podporují dané obce. Zástupce obce Hamry nad Sázavou sdělil skutečnost, že spolky jsou podporovány jak formou dotací z rozpočtu obce, tak nefinanční pomocí, která se týká např. poskytnutí prostor, které jsou majetkem obce za snížené nebo žádné nájemné, poskytováním obecní techniky, nákupem strojů a zařízení a spoluúčasti na propagaci aj. Zástupce obce Žďáru nad Sázavou sdělil, že podporují dané spolky pouze finanční dotační alokací, jinou podporu již neposkytují.

Pátou položenou otázkou bylo, zda je systém veřejné podpory spolků dostačující. Zástupce obce Hamry nad Sázavou se vyjádřil v tom směru, že by pravděpodobně všechny spolky dokázaly využít i vyšších příspěvků z veřejné podpory, popřípadě dotací, a zástupce Žďáru nad Sázavou také potvrdil, že financování spolků dostačující v žádném případě není.

V pořadí šestá otázka byla zaměřena na vnímání konkrétních ekonomických problémů spolků. Zástupce obce Hamry nad Sázavou vnímá ekonomické problémy spolků především nárůstem většiny nákladů spojené s energiemi, pohonnými hmotami, různými odměnami pro organizátory, administrací aj. Podotýká, že tyto náklady spojené s fungováním a realizací spolkových činností jsou nezbytné pro existence těchto spolků. Zástupce Žďáru nad Sázavou vnímá ekonomické problémy spíše přes dotační programy, jelikož alokace dotačních programů nepokryje všechny požadavky spolků v dané oblasti.

Poslední sedmou otázkou jsem zjišťovala, zda dané obce disponují dalšími poznatky ohledně fungování spolků. Obec Hamry nad Sázavou mezi další problémy zmínila možné právní následky v případě vzniku mimořádné události nebo úrazu. Také zdůrazňuje množství právních předpisů a úprav, které více či méně omezují možnosti pořádání akcí např. BOZP, požární ochrana, hygiena, ochrana přírody a další. Zdůrazňuje, že prakticky není možné dodržet všechny tyto nároky, aniž by se to neodrazilo na atraktivitě

pořádaných akcí. Některé akce jsou proto pořádány na hranici zákona a jen díky obětavosti pořadatelů a jejich osobnímu nasazení. Obec Žďár nad Sázavou k dané otázce neuvedla žádné další poznatky.

7 Výsledky a diskuse

V této kapitole jsem shrnula údaje z analýz dat vybraných spolků a strukturovaných rozhovorů se zástupci samospráv, pomocí nichž byly formulovány odpovědi na výzkumné otázky. Vybrané spolky působící v Hamrech nad Sázavou a vybrané spolky působící ve Žďáře nad Sázavou byly mezi sebou srovnány v návaznosti na vícezdrojový model financování. Vyhodnotila jsem jednotlivé zdroje podpory, aby bylo možné určit, v jaké míře se obce podílejí na financování aktivit spolků.

7.1 Celkový přehled financování vybraných spolků

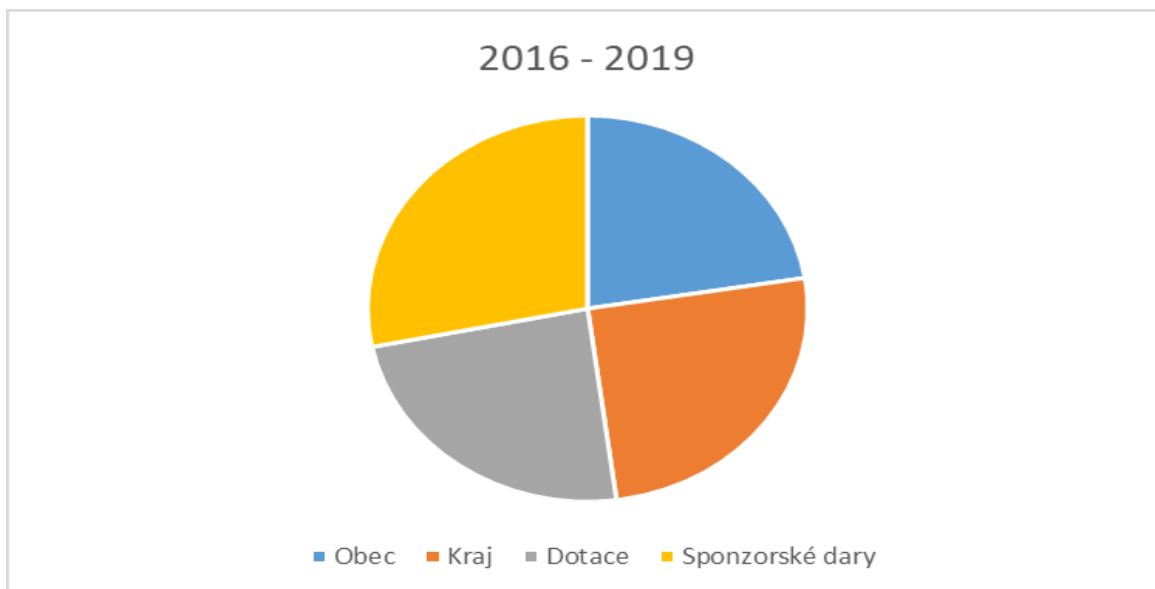
Česká republika vznikla k 1. lednu 1993, skládá se ze 14 krajů a má více než 10,7 miliónů obyvatel na rozloze 78 866 km².

V České republice je zaveden vícezdrojový model financování spolků. Spolky působící v obcích většinou využívají tento model vícezdrojového financování, mezi tyto zdroje řadíme dary, příjmy z vlastní výdělečné činnosti, dotace z kraje, obce, příjmy z příspěvků na provoz atd.

V této práci jsem si vybrala 3 spolkové organizace působící ve městě Žďár nad Sázavou a 3 organizace působící v obci Hamry nad Sázavou. Vybrané organizace se věnují dětem a pořádají různorodé akce pro veřejnost. Primární snahou těchto organizací je především naplnit deklarované poslání a zachovat existenci organizace. Tyto spolkové organizace nebyly založeny s cílem generovat zisk. Do vzorku vybraných spolkových organizací je zahrnuta: 25. Přední hlídka Royal Rangers Žďársko, Český zahrádkářský svaz v okrese Žďár nad Sázavou a Bruslařský oddíl juniorů Žďár nad Sázavou, z. s., Spolek Pionýrská skupina z. s. – Údolí slunce, Hamry nad Sázavou, SDH Hamry nad Sázavou a SDH Hamry nad Sázavou Najdek.

Grafy znázorňují pestrost vícezdrojového financování v přehledu celkového čerpání i výše dotace jednotlivých spolků v obci Žďár nad Sázavou a Hamry nad Sázavou.

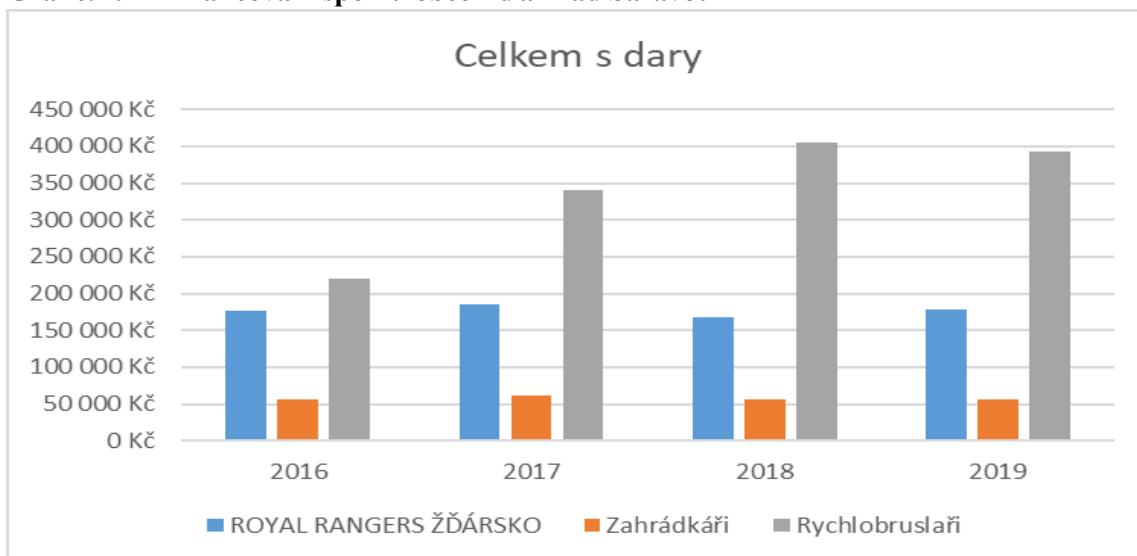
Graf č. 18 Finanční vícezdrojové čerpání spolků obce Žďár nad Sázavou

Zdroj: stránky obce Žďár nad Sázavou: <https://www.zdarns.cz/samosprava/zastupitelstvo-mesta/> (vlastní zpracování)

Ve výšečovém grafu č. 18 je znázorněno celkové finanční čerpání spolků obce Žďár nad Sázavou a obce Hamry nad Sázavou. Ve vybraném vzorku spolky nejvíce čerpají finanční zdroje z 28 % ze sponzorských darů. Další využívání dotací z kraje, ministerstev a obcí je vcelku vyrovnané.

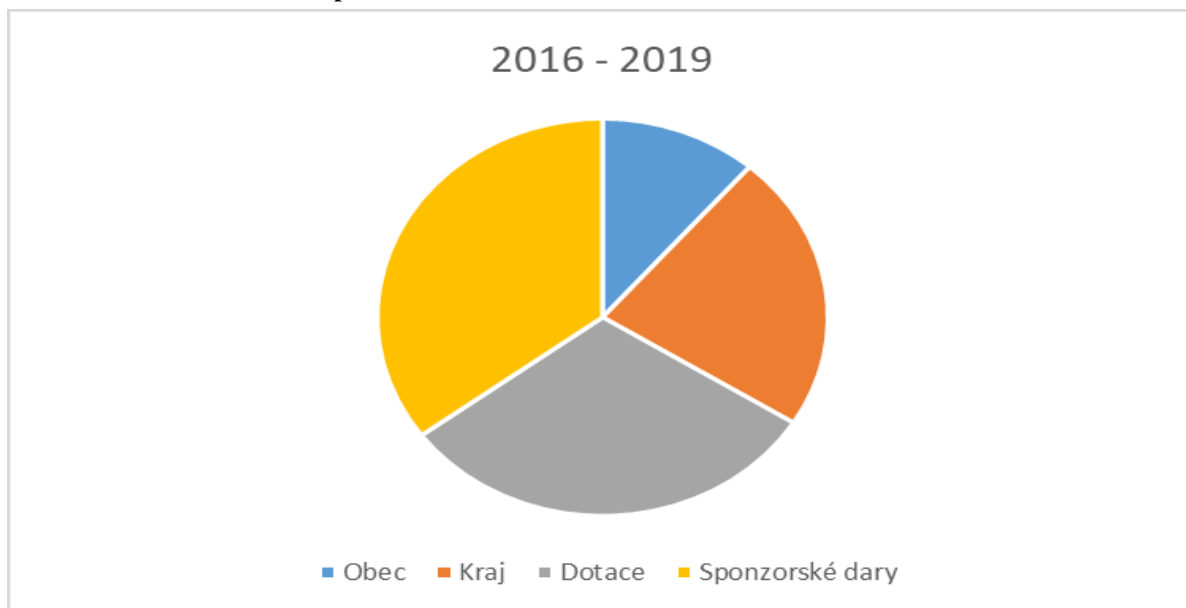
Graf č. 19 – Financování spolků obce Žďár nad Sázavou

Zdroj: stránky obce Žďár nad Sázavou: <https://www.zdarns.cz/samosprava/zastupitelstvo-mesta/> (vlastní zpracování)

Sloupcový graf č. 19 popisuje financování zmiňovaných spolků v obci Žďár nad Sázavou. V tomto celkovém grafu jsou zahrnuty dotace obce, kraje, ministerstev a dary jednotlivých sponzorů. Z těchto spolků je finančně nejvíce podporován spolek rychlobruslařů, poté spolek Royal Rangers Žďársko a nejméně příjmů má spolek zahrádkářů.

Graf č. 20 – Financování spolků obce Žďár nad Sázavou

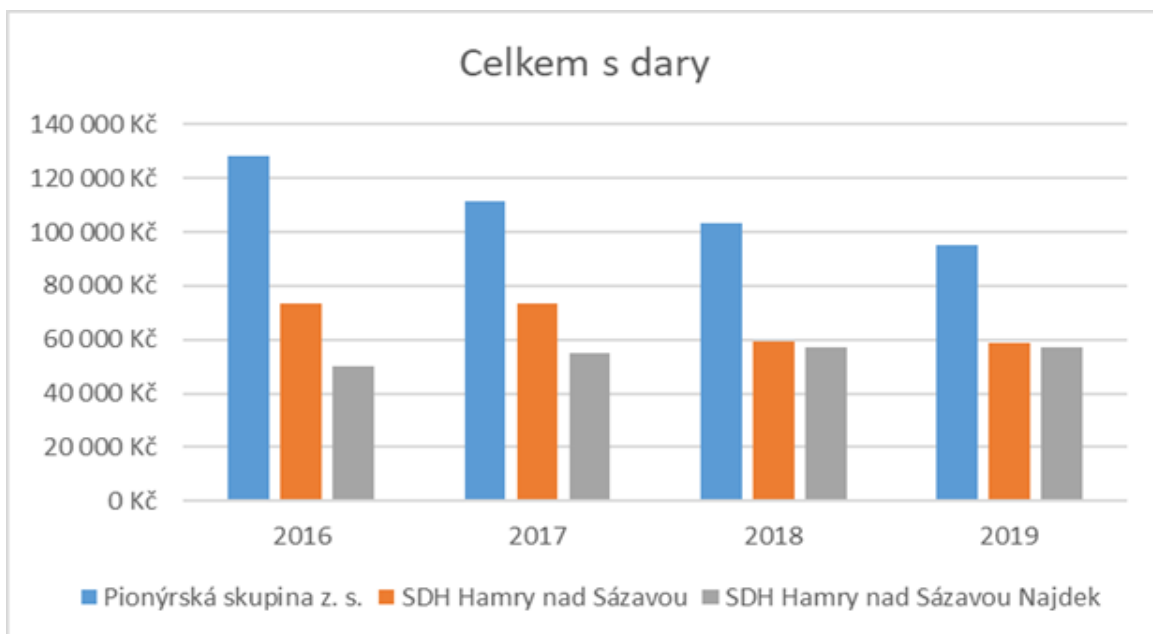

Zdroj: stránky obce Žďár nad Sázavou: <https://www.zdarns.cz/samosprava/zastupitelstvo-mesta/> (vlastní zpracování)

Výšečový graf č. 20 ukazuje, že 35 % z celkové dotace spolků ve Žďáru nad Sázavou jsou příjmy ze sponzorských darů, 31 % dotace z ministerstev, 23 % příjmů dotace z Kraje Vysočina a 11 % z města Žďár nad Sázavou. Číselné údaje ukazují, že na tyto spolky přispívá nejmenším podílem obec. Obecní spolky mají taktéž jako městské spolky vícezdrojové financování, ale v poněkud menším měřítku. Většina těchto spolků je financována z dotací obce a z vlastní výdělečné činnosti. V obci Hamry nad Sázavou je činných sedm spolkových organizací, mezi které patří: Svaz důchodců ČR, TJ FC Hamry nad Sázavou, o. s., Pionýr, z. s. – PS Údolí slunce, Hamry nad Sázavou, SDH Najdek, SDH Hamry nad Sázavou, AMK Hamry nad Sázavou a BC Hamry nad Sázavou. Každá z těchto organizací organizuje v rámci svých finančních možností akce pro veřejnost a velkou měrou se věnují dětem. Tyto organizace byly od roku 2016 do roku 2019

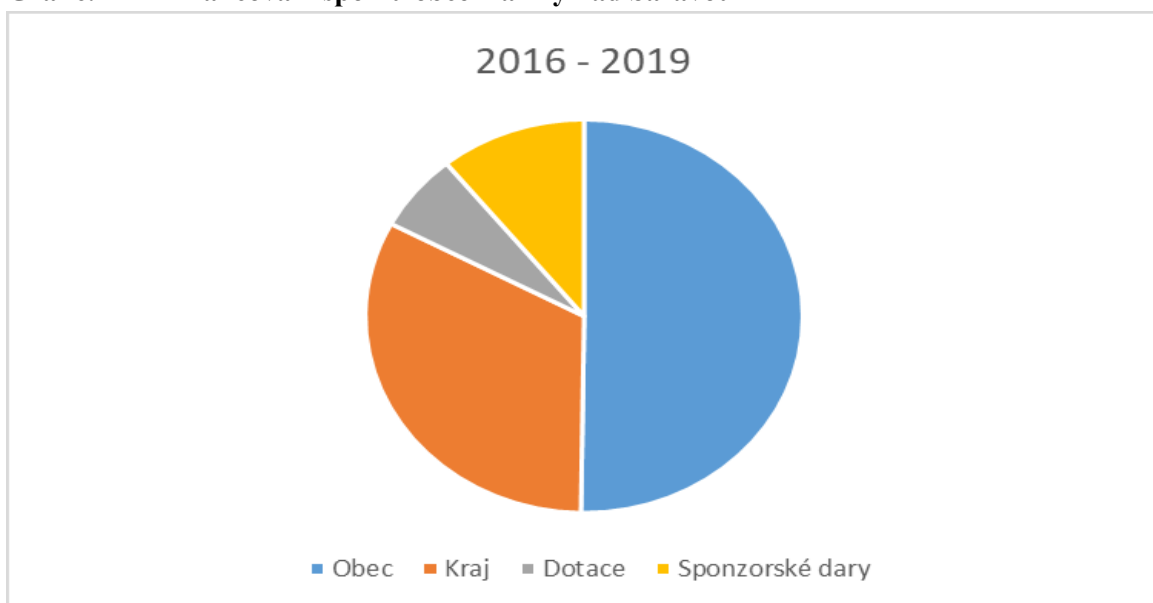
převážně financovány ze zdrojů obce v rámci dotací. Toto je znázorněno níže v tabulkách a grafech.

Graf č. 21 – Financování spolků obce Hamry nad Sázavou

Zdroj: stránky obce Hamry nad Sázavou: <https://www.hamryns.cz/obecni-urad/uredni-deska/> (vlastní zpracování)

Graf č. 22 – Financování spolků obce Hamry nad Sázavou

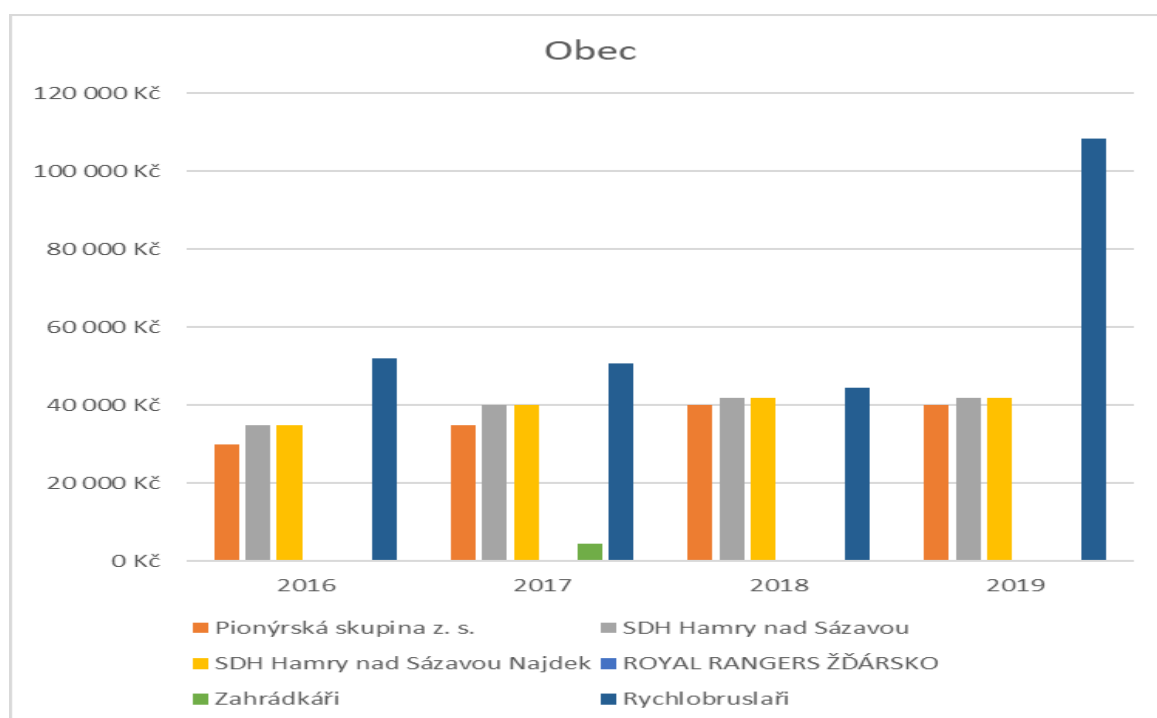

Zdroj: stránky obce Hamry nad Sázavou: <https://www.hamryns.cz/obecni-urad/uredni-deska/> (vlastní zpracování)

Sloupcový graf č. 21 popisuje financování zmiňovaných spolků v obci Hamry nad Sázavou. V tomto celkovém grafu jsou zahrnuty dotace obce, kraje, ministerstev a dary jednotlivých sponzorů. Z těchto spolků je finančně nejvíce podporován spolek Pionýrská skupina, poté spolek SDH Hamry nad Sázavou a nejméně příjmů má spolek SDH Hamry nad Sázavou Najdek.

Na výšečovém grafu č. 22 je celkové porovnání jednotlivých zdrojů financování spolků v Hamrech nad Sázavou. Spolky jsou financovány 50 % z rozpočtu obce, poté 33 % z rozpočtu kraje, 11 % ze sponzorských darů a nejméně finančních prostředků je ve výši 6 % z dotací ministerstev. Z tohoto grafu je patrné, že spolky v menší obci Hamry nad Sázavou jsou podporovány obcí ve větším měřítku nežli obce v přilehlém okresním městě Žďár nad Sázavou. Na druhou stranu celková dotace podpory spolků je ve větších městech vyšší, protože jsou na tyto spolky a dobrovolné nadace vynakládány větší prostředky z více zdrojů.

Graf č 23 – Celkové financování spolků obce Hamry nad Sázavou a obce Žďár nad Sázavou

Zdroj: stránky obce Hamry nad Sázavou: <https://www.hamryns.cz/obecni-urad/uredni-deska/> (vlastní zpracování); stránky obce Žďár nad Sázavou: <https://www.zdarns.cz/samosprava/zastupitelstvo-mesta/> (vlastní zpracování)

Z grafu č. 23. a tabulky č. 1. vidíme celkové rozdělení dotací z obecních zdrojů pro spolkové organizace Žďár nad Sázavou a Hamry nad Sázavou. Tento graf a zároveň tabulka nám potvrzuje, že spolky v Hamrech nad Sázavou jsou více podporovány obcí než spolky ve Žďáru nad Sázavou. Z výše uvedeného vyplývá, že ze 3 spolků v Hamrech nad Sázavou jsou podpořeny všechny uvedené spolky, ale v obci Žďár nad Sázavou jsou podpořeny finanční dotací pouze rychlobruslaři a zanedbatelnou částkou zahrádkáři.

Tabulka 3 Souhrnné financování vybraného vzorku spolků obce Hamry nad Sázavou a obce Žďár nad Sázavou

Finanční dotace Obec	2016	2017	2018	2019
Pionýrská skupina z. s.	30 000 Kč	35 000 Kč	40 000 Kč	40 000 Kč
SDH Hamry nad Sázavou	35 000 Kč	40 000 Kč	42 000 Kč	42 000 Kč
SDH Hamry nad Sázavou Najdek	35 000 Kč	40 000 Kč	42 000 Kč	42 000 Kč
ROYAL RANGERS ŽĎÁRSKO	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Zahrádkáři	0 Kč	4 500 Kč	0 Kč	0 Kč
Rychlobruslaři	52 000 Kč	50 600 Kč	44 600 Kč	108 400 Kč

Zdroj: stránky obce Hamry nad Sázavou: <https://www.hamryns.cz/obecni-urad/uredni-deska/> (vlastní zpracování); stránky obce Žďár nad Sázavou: <https://www.zdarns.cz/samosprava/zastupitelstvo-mesta/> (vlastní zpracování)

7.1.1 Pozitivní vliv spolků na kulturní život v obci

Z odpovědí na otázky, které jsem položila zástupcům samospráv, vyplývá, že spolky se zásadní měrou podílejí na kulturním i společenském životě v obci. Obce mají sami omezené možnosti v pořádání jak společenských tak kulturních akcí, proto vítají pořádání těchto akcí různými místními spolkovými organizacemi. Zástupci obce Žďár nad Sázavou a Hamry nad Sázavou ocenili význam spolků na kulturním a společenském životě města. Realizace spolkových činností umožňuje trávení volného času různým způsobem. Lidé se tak lépe socializují a upevňují společenskou soudržnost. Spolkové činnosti vedou k odstranění vztahových bariér a usnadňují sociální kontakt. Kulturní a společenské akce realizované spolky zvyšují lidem kvalitu života, vyvolávají v nich pocity radosti a nové zážitky. Zvláště v dnešní covidové době se toto potvrzuje, vzhledem k omezení sociálních kontaktů, zákazem většiny společenských, kulturních a sportovních akcí se zvyšuje nárůst

sebevražd, rozvodů a vzniku psychických problémů u mnoha jedinců, což souvisí se zákazem sdružování se. Radost, legraci a humor můžeme považovat za základní atributy úspěšných kulturních a společenských akcí. Je velice důležité vést děti a dospělé ke smysluplnému využívání volného času organizovanými aktivitami spolků, a pak jsme na dobré cestě k vytváření prostoru ke zformování jedince, který bude připraven reagovat na výzvy současné společnosti. Výsledky financování spolků potvrzují a zástupci vybraných obcí vnímají důležitost fungování a vliv spolků na společenský život obce, jelikož na jejich činnost každoročně uvolňují nezanedbatelné částky z jejich rozpočtu. V Hamrech nad Sázavou se roční částka pohybuje kolem 300 000 Kč a ve Žďáře nad Sázavou kolem 5 000 000 Kč.

7.1.2 Důležitost vzájemné spolupráce jednotlivých spolků a obce

Z odpovědí strukturovaného rozhovoru se zástupci obcí vyplynulo, že velkou měrou spolky podporují, jak po finanční, tak po materiální stránce, zvláště u menších obcí. Z hlediska velikosti obce ORP I. a ORP III. je zřejmé, že přehled o jednotlivých aktivitách a čerpání finančních prostředků spolků je v menších obcích intenzivnější, jelikož zástupci obce mají větší kontrolu celkového financování, protože jsou z velké většiny členy těchto spolků.

Ve větších obcích (ORP III.) je na základě výsledků z rozhovoru nemožné, aby zástupci města věděli o všech finančních zdrojích a také jednotlivých aktivitách spolků. Obec Žďár nad Sázavou zmínila, že podporuje spolky pouze dotační alokací, a tudíž zde žádná přidaná nadhodnota není. Pokud jsou spolky financovány z jiných zdrojů, tak již přehled ve financování ztrácí. Je zde spíše činnost po stránce formální, ale vytrácí se zde pospolitost, osobní zainteresovanost v jednotlivých spolcích větší obce.

7.1.3 Společenský život na venkově snižuje riziko mezigenerační propasti

Počet osob, které jsou dle věku vnímány druhými jako staří, přibývá. Ve společnosti to může způsobit mnoho napětí a vyvolat hodně generačních konfliktů. Dosavadní zkušenosti naznačují, že zatím si v tomto směru mladí a staří společnou cestu nehledají příliš snadno. Již historicky je z činnosti spolků známo, že aktivity a činnosti pořádané spolky a neziskovými organizacemi stmelují občany dané obce, zároveň je každá činnost

společenskou akci a sociální interakcí. Zde se lidé setkávají, komunikují spolu a socializují se. Cílem aktivit realizovaných spolky je spokojenost a pozitivní ohlas veřejnosti a dosažení účelu, pro které byly dané akce uskutečněny. Ve většině případů se spolkovým aktivitám a činnostem věnují všechny věkové kategorie. Tyto různé věkové kategorie spolu navzájem spolupracují na dosažení společného cíle, a tak jsou nuceny spolu vycházet a hledat kompromisy v komunikaci, navzájem se poznávat a překonávat vzájemné předsudky. K propojení generací na venkově napomáhá i skutečnost, že mnohdy se funkce ve spolcích předávají z generace na generaci, a tím je zachovaná generační kontinuita. Společenský život v obcích z velké míry snižuje riziko mezigenerační propasti. Provozované aktivity jsou důležitou součástí lidské společnosti a jejich života.

7.1.4 Srovnání vlivu samospráv na společenský život obce

Je historicky podložené na základě výročních zpráv, že v menších obcích se spolky větší mírou podílejí na participaci občanů při konání společenských, kulturních a sportovních akcí. Je to dáno zejména tím, že jsou v obecních spolcích zainteresováni z velké části rodinní příslušníci. V dnešní době bývá větší příliv lidí z větších obcí v souvislosti s návštěvností pořádaných akcí v menších obcích, z důvodu různorodosti akcí a větší neformálnosti. Tyto akce se stávají stále oblíbenější u městské veřejnosti. Městská komunita je příliš velká k vytváření si bližší sociálních vazeb.

Z komparace dat vybraného vzorku organizací z obce Hamry nad Sázavou a obce Žďár nad Sázavou vyplývá, že obec s nižším počtem obyvatel se větší mírou podílí na financování spolků z obecního rozpočtu. Jedná se o 50% celkového rozpočtu oslovených organizací v obci Hamry a 11% celkového rozpočtu oslovených organizací ve městě Žďár nad Sázavou. Obec Hamry nad Sázavou uvolňuje poměrně více prostředků z obecních zdrojů než obec Žďár nad Sázavou. Dalším zdrojem financování spolků z dotací kraje opět převyšuje v obci Hamry nad Sázavou, který je 33% a obec Žďár nad Sázavou 23%.

Spolky obce Žďár nad Sázavou svoji činnost a aktivity provozují z velké míry z dotací odvětvových ministerstev a sponzorských darů v poměru 66% obec Žďár nad Sázavou a 44% obec Hamry nad Sázavou.

Dalším dílčím cílem práce bylo potvrzení předběžných hypotéz:

- 1. Hypotéza:** Vzájemná spolupráce menší obce s místními spolky je větší, než vzájemná spolupráce větší obce s místními spolky. Tato hypotéza byla potvrzena. O vzájemné spolupráci jednotlivých spolků můžeme hovořit zejména v menších obcích. Na základě vyhodnocení dat vybraného vzorku organizací z obce Hamry nad Sázavou a obce Žďár nad Sázavou vyplývá, že obec s nižším počtem obyvatel se větší mírou podílí na financování spolků z obecního rozpočtu, jak vyplývá z tabulky č. 3. a následně z odpovědi zástupce samosprávy obce Hamry nad Sázavou. Naopak ve velkých městech je těchto organizací mnoho, spolupráce a vzájemná komunikace mezi samosprávou a spolky probíhá pouze po formální stránce, jak potvrdil v rozhovoru zástupce obce Žďár nad Sázavou. Formálnost je zřejmá i ve způsobu rozdělování finančních prostředků spolkům prostřednictvím dotačních programů.
- 2. Hypotéza:** Financování spolků v obci Hamry nad Sázavou má vyšší míru dostupnosti než v obci Žďár nad Sázavou.

Tato hypotéza byla potvrzena. V tabulce č. 1 je uvedeno financování všech spolků za sledované období v Hamrech nad Sázavou. Je patrné, že tyto spolky jsou financovány z obecních zdrojů. Na základě podání žádostí o dotace z rozpočtu obce se tyto žádosti projednají v radě a následně zastupitelstvu obce, které všem místním spolkům v těchto žádostech vyhoví a většinou je v plné výši, případně s malým snížením finančních prostředků, schválí. Srovnáním grafu č. 18 a grafu č. 22 vyplývá, že poměr financování spolků v obci Hamry nad Sázavou je o 40% vyšší než u vybraného vzorku spolků obce Žďár nad Sázavou. Tabulka č. 3 jsou uvedena přesná data, které hypotézu potvrzují. Z daných údajů vyplývá, že uvedené 3 spolky v Hamrech nad Sázavou jsou podpořeny všechny, na rozdíl od spolků v obci Žďár nad Sázavou, kde jsou podpořeny finanční dotací pouze rychlobruslaři a zanedbatelnou částkou zahrádkáři. Ze strukturovaného rozhovoru vyplynulo, že samospráva větší obce nemá dostatečný přehled o fungování financovaných spolků, a proto volí způsob rozdělování financování z nižší mírou dostupnosti. Finanční prostředky jsou spolkům rozdělovány pomocí dotačních programů a alokované finanční prostředky z rozpočtu obce jsou rozděleny pouze vybraným

organizacím. V obci Žďár nad Sázavou je patrné, že jsou podpořeny pouze některé spolky a v obci Hamry nad Sázavou jsou podpořeny všechny spolky, což také vyplývá z tabulky č. 3.

- 3. . Hypotéza:** Menší obec Hamry nad Sázavou podporuje spolkovou činnost po nefinanční stránce více než větší obec Žďár nad Sázavou.

Ve strukturovaném rozhovoru bylo zjištěno, že obec Hamry nad Sázavou podporuje spolkovou činnost jak formou dotací z rozpočtu obce, tak formou na základě nefinanční pomoci, zejména poskytnutím prostor, sníženým nebo žádným nájemným, poskytováním obecní techniky atd. Tato nefinanční stránka je velice důležitá pro dané spolky, jelikož jim ušetří mnoho finančních prostředků z jejich příjmů. Zástupce obce Žďár nad Sázavou v rozhovoru uvedl, že tento typ podpory neposkytují, pouze uvolňují finanční prostředky v rámci dotačních programů. Tato hypotéza byla potvrzena.

8 Závěr

Vypracovaná diplomová práce se zabývá vlivem spolků na kulturní a společenský život v obci, jejich důležitost a vzájemnou spolupráci. Dále se zabývá zhodnocením míry vlivu většího a menšího samosprávného celku v rámci participace občanů na společenském životě dané obce. Toto je doloženo komparací vynaložených finančních prostředků do jednotlivých spolků obce I. typu vs. obce III. typu.

Dílčím cílem této práce byl strukturovaný rozhovor se zástupci obce Hamry nad Sázavou a obce Žďár nad Sázavou. Dle zodpovězených otázek obec Hamry nad Sázavou velkou měrou podporuje místní spolky v obci, jak po finanční stránce, tak po materiální (nefinanční) stránce, která zahrnuje např. bezplatné či snížené nájemné při poskytnutí prostor obce, poskytování obecní techniky, nákupy strojů a zařízení a spoluúčast na propagaci společenských akcí. V rámci obce Žďár nad Sázavou se dá říci, že zmiňované spolky jsou financovány převážně z ministerských dotací, darů a dotací kraje. Jak vyplývá z grafů, financování spolků z rozpočtu obce Žďáru nad Sázavou je oproti jiným dotačním titulům minimální. Z hlediska velikosti obce ORP I. a ORP III. je jisté, že přehled o jednotlivých aktivitách a čerpání finančních prostředků spolků je v menších obcích kontrolovatelnější a přehlednější, jelikož zástupci obce jsou z velké většiny členy, nebo fandý těchto spolků. V ORP I. je dle rozhovoru nemožné, aby zástupci města věděli o všech finančních zdrojích a také jednotlivých aktivitách spolků. Obec Žďár nad Sázavou zmínila, že podporuje spolky pouze dotační alokací, a tudíž zde žádná přidaná nadhodnota není. Pokud jsou spolky financovány z jiných zdrojů, tak již přehled ve financování ztrácí. Je zde spíše činnost po stránce formální, ale vytrácí se zde pospolitost, osobní zainteresovanost v jednotlivých spolcích dané obce.

Již historicky je dle kronik a výročních zpráv jednotlivých činných spolků známo, že aktivity a činnosti pořádané na menších obcích jsou spíše rodinného typu, stmelují občany dané obce. Občané se potkávají, komunikují, sdružují se a jsou do některých i zainteresováni. V těchto spolcích se lidé dobře znají, navzájem si pomáhají a mají radost, pokud se akce shledá s kladným ohlasem spoluobčanů. Ve většině případů se daným aktivitám a činnostem věnuje jak starší, tak mladá generace. Tyto rozličné věkové kategorie spolu navzájem komunikují, jednají a snaží se spolu dobře vycházet a nacházet kompromisy. Ve většině případů se tyto funkce v jednotlivých spolcích předávají

z generace na generaci. Reprezentují nejen svoji činnost, ale z velké většiny svoji obec. Na rozdíl od městských spolků, které se liší především velikostí, financováním a zaměřením. Také občané, kteří se účastní těchto akcí, jsou pro organizátory spíše cizími lidmi. Kontakt je většinou jednorázový bez potenciálu k prohlubování bližší interakce. V důsledku tyto akce nejsou činiteli při stmelování společnosti, na rozdíl od obcí s nižším počtem obyvatel.

V dnešní době ovlivňují jedince nové technologie, média, elektronika, ale je také společností nabízeno mnoho forem činností a aktivit v rámci spolkové činnosti, které se stylizují v různých podobách. Dalo by se říci, že kvalitní kulturní a volnočasové aktivity pořádané jednotlivými aktivními spolky a neziskovými organizacemi mohou mít vliv na sebepojetí jedince, ale i společnosti, na vzdělání, a v neposlední řadě může nabídnout bezpečné a smysluplné využití volného času. Lze tedy zhodnotit, že vliv spolků, ať již v menší či větší obci, je důležitý z hlediska udržování především kulturního života v obci a vzájemné socializace občanů. Jedním z ukazatelů je nynější pandemická situace, kdy se ve velké míře ukazuje absence těchto činností pro veřejnost, kdy lidem velice chybí sociální sdružování a kulturní aktivity.

V průběhu zpracování diplomové práce jsem si uvědomila důležitost vzájemného sdílení zkušeností v rámci spolupráce obcí s místními spolky. Z tohoto důvodu doporučuji vytvoření sborníku dobré praxe, který by měl širší záběr než tato diplomová práce. Sborník by zahrnoval obce konkrétního regionu např. MAS. Obce by měly možnost se díky tomuto dokumentu vzájemně inspirovat, např. v oblasti efektivní podpory společenského života prostřednictvím spolků. Konkrétním příkladem dobré praxe ze strany obce Hamry nad Sázavou je dle mého zjištění významná nefinanční podpora spolků. Obci Žďár nad Sázavou bych doporučila implementovat tuto formu podpory, která tak může podstatně usnadnit fungování místních spolků.

Závěrem lze říci, že cíl diplomové práce byl naplněn. Výzkum byl však omezen v rámci vybraného vzorku organizací, jak v dané obci Hamry nad Sázavou, tak v obci Žďár nad Sázavou, proto výsledky nelze plošně generalizovat.

9 Seznam literárních zdrojů

ČECHOVÁ, Věra a Marie ROZSYPALOVÁ. Obecná psychologie. 5. nezměn. vyd. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 2001. Učební text pro střední zdravotnické školy. ISBN 80-7013-343-0.

ČECHOVÁ, Věra a Marie ROZSYPALOVÁ. Obecná psychologie. 5. nezměn. vyd. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 2001. Učební text pro střední zdravotnické školy. ISBN 80-7013-343-0.

ČERNÝ, Karel. Hamry nad Sázavou na starých pohlednicích: [Frendl, Figlhamry, Najdek, Šlakhamry. Polnička: Tváře, 2010. ISBN 978-80-254-7004-6.

DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. Nevýdělečné organizace v praxi. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-040-1.

DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. Nevýdělečné organizace v teorii. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-103-3.

FILKA, Ivo. Město Žďár nad Sázavou na starých pohlednicích. Ve Žďáře nad Sázavou: Klub filatelistů, 2007. Edice Vysočiny. ISBN 978-80-239-9627-2.

HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7.

HAYES, Nicky. Základy sociální psychologie. Vyd. 3. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-763-9.

HOFREITER, Roman, Věra PATOČKOVÁ, Miroslav PAULÍČEK a Milan ZEMAN, CHORVÁT, Ivan a Jiří ŠAFR, ed. Volný čas, společnost, kultura: Česko - Slovensko. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2019. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-270-8.

HOLCMAN, Vojtěch. Život na moravském venkově před 200 lety. Brno: Český svaz družstevních rolníků, 1970. Informační materiál.

JANDOUREK, Jan. Sociologický slovník. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-535-0.

JELÍNKOVÁ, Jitka. Občan, spolek, obec a úřad v ochraně životního prostředí: praktický průvodce. Praha: Grada, 2017. Právo pro každého (Grada). ISBN 978-80-271-0508-3.

JIRÁSKOVÁ, Věra. Mezigenerační porozumění a komunikace. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. ISBN 80-86861-80-5.

JOŠT, Marek. Nestátní neziskové organizace: právní úprava, účetnictví, audit, transparentnost. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE, 2019. ISBN 978-80-245-2325-5

KRYŠKOVÁ, Šárka. Nestátní neziskové organizace - právní úprava, účetnictví, audit, daně. Praha: Leges, 2019. Teoretik. ISBN 9788075023780.

KŘIVOHLAVÝ, Jaro. Psychologie smysluplnosti existence: otázky na vrcholu života. Praha: Grada, 2006. Psyché (Grada). ISBN 80-247-1370-5.

KUNC, Vladimír. Žďár nad Sázavou: město pod Zelenou horou = the town below Zelená Hora = Stadt unter Zelená hora. Havlíčkův Brod: Fotoateliér Video-foto-Kunc, 2012. ISBN isbn:978-80-904653-9-8.

LOPAUR, Miloslav. Žďárský uličník: průvodce životem starého Žďáru. Žďár nad Sázavou: Město Žďár nad Sázavou, 2012. ISBN 978-80-260-3721-7

MAJEROVÁ, V. -- BLAŽEK, P. Český venkov 2004 : život mladých a starých lidí. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2005. ISBN 80-213-1281-5.

NAKONEČNÝ, Milan. Sociální psychologie. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Academia, 2009. ISBN 978-80-200-1679-9.

PAPOUŠKOVÁ, Zdenka. Aktuální otázky vybraných institutů práva neziskového sektoru. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. ISBN 978-80-244-1834-6.

PAVLÍK, Marek. Regiony budoucnosti: spolupráce, bezpečí, efektivita : inspirace pro rozvoj měst a regionů s příklady dobré praxe. Praha: Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1310-1.

PETRUSEK, Miloslav, Hana MAŘÍKOVÁ a Alena VODÁKOVÁ. Velký sociologický slovník. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-311-3.

PETRUSEK, Miloslav, Hana MAŘÍKOVÁ a Alena VODÁKOVÁ. Velký sociologický slovník. Praha: Karolinum, 1996. ISBN isbn80-7184-164-1.

REKTOŘÍK, Jaroslav. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-54-5.

RONOVSKÁ, Kateřina, Vlastimil VITOUL a Jana BÍLKOVÁ. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Leges, 2014. Praktik (Leges). ISBN 978-80-7502-020-8.

ROŽNOVSKÝ, Jaroslav a Tomáš LITSCHMANN, ed. Život na venkově a trvale udržitelné zemědělské hospodaření v prostředí extrémních projevů sucha: kulatý stůl : sborník příspěvků z konference : Rakvice, 29.11.2012. Praha: Ministerstvo zemědělství v nakl. Českého hydrometeorologického ústavu, 2012. ISBN 978-80-87577-11-0.

SEDLÁK, Jan a Vladimír ZÁLESKÝ. Poutní kostel svatého Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáru nad Sázavou. [Brno]: FOTEP, 2003. ISBN 80-902921-7-8.

STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ. Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-973-9.

SULZENBACHER, Gudrun. Zapomenutá řemesla a život na venkově. Druhé, upravené české vydání. Přeložil Dagmar EISENMANNOVÁ. [Praha]: Slovart, [2017]. ISBN 978-80-7529-350-3.

ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. Úspěšná nezisková organizace. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011. Management (Grada). ISBN 978-80-247-4041-6.

ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. Úspěšná nezisková organizace. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2017. Manažer. ISBN 978-80-271-0249-5.

ŠVOMA, Jaroslav a Ivo FILKA. Přehledné dějiny Žďáru nad Sázavou od nejstarších dob do roku 1980. Žďár nad Sázavou: Městský úřad, 1998.

TETŘEVOVÁ, Liběna a Veronika SABOLOVÁ. Veřejná ekonomie: stručný průvodce a cvičebnice pro kombinovanou formu studia. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2009. ISBN 9788073951689.

Územní samospráva.: zákon o obcích, zákon o krajích, zákon o hlavním městě Praze : právní stav k... a novelizace k .. Praha: Eurounion, [2006]-. ISBN 978-80-7317-086-8.

VAVROUŠEK, Josef, Martin POTŮČEK a Miroslav PURKRÁBEK. Zrod teorie veřejné politiky v České republice: Úvodní studie k analýze formování a realizace veřejné politiky v České republice po r. 1989. Praha: Vesmír, 1994. Veřejná a sociální politika. ISBN 80-901131-6-8.

VONDRUŠKOVÁ, Alena a Vlastimil VONDRUŠKA. Vesnice. Praha: Vyšehrad, 2014. Průvodce českou historií. ISBN 978-80-7429-362-7.

ZEMEK, Metoděj a Antonín BARTUŠEK. Dějiny Žďáru nad Sázavou. Havlíčkův Brod: Krajské nakladatelství, 1956.

ZHÁNĚL, Jiří, Vladimír HELLEBRANDT a Martin SEBERA. Metodologie výzkumné práce. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-6696-0.

10 Internetové zdroje

Český zahrádkářský svaz, z.s. *Český zahrádkářský svaz, z.s* [online]. 130 00 Praha 3 - Žižkov: Český zahrádkářský svaz, 2011, 2011 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.zahradkari.cz/czs/index.php?str=11>

Dotační programy [online]. Žďár nad Sázavou: město Žďár nad Sázavou, 2015 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.zdarns.cz/mestsky-urad/dotacni-programy>

Hamry nad Sázavou: SDH Hamry nad Sázavou. *SDH Hamry nad Sázavou* [online]. Hamry nad Sázavou: Radek Čumpl, 2016, 2011 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.hamryns.cz/spolky-sdruzeni/sdh-hamry/>

HOLUBEC, Ondřej. Někde smetánka, jinde chudí. Spolky měly v minulosti velký význam. *Idnes* [online]. MAFRA, 2021, 19. 7. 2017 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zlin/zpravy/vznik-spolku-v-19-stoleti-spolek.A170721_340073_zlin-zpravy_ras

Jak darovat peníze neziskovým organizacím [online]. 2011: © ICN, 2001 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:tNAg3PehZqMJ:https://www.gymji.cz/storage/spolek/Jak_darovat_penize_neziskove_organizaci.pdf+&cd=1&hl=cs&ct=clnk&gl=cz

Mladí hasiči SDH Najdek. *SDH Najdek* [online]. Hamry nad Sázavou: SDH Hamry nad Sázavou, 2014, 2011 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.sdhnajdek.cz/mladi-soptici/>

Pobočné spolky dle nového občanského zákoníku [online]. Staré Město, 110 00 Praha 1: EPRAVO.CZ, 1999 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pobocne-spolky-dle-noveho-obcanskeho-zakoniku-92463.html>

PS Údolí slunce, Hamry nad Sázavou. PS Údolí slunce, Hamry nad Sázavou [online]. Praha: Skylab, 2021 [cit. 2019-11-22]. Dostupné z: <https://www.pionyr.cz/>

Royal Rangers v ČR. Royal Rangers v ČR [online]. Třinec: Royal Rangers v ČR, 2021 [cit. 2019-11-22]. Dostupné z: <https://www.royalrangers.cz/>

Rychlobruslení Žďár nad Sázavou. [Http://www.krali.cz/](http://www.krali.cz/) [online]. Žďár nad Sázavou: Pavel Králíček, 2011 [cit. 2019-11-22]. Dostupné z: <http://www.rychlobruslenizdar.cz/>

Spolek – vedení účetnictví a zveřejňovací povinnosti [online]. Jihlava: STORMWARE, 2012 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/spolky-%E2%80%93-vedeni-jednoduchého-ucetnictvi-a-zverejno/>

Veřejný rejstřík a Sběrka listin [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti České republiky, 2012 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>

Vzorové stanovy SVJ [online]. Brno: VÁŠ SPRÁVCE CZ, družstvo [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.vasspravcecz.cz/clanky/vzorove-stanovy-svj.html>

Zákon pro lidi [online]. Zlín: © AION CS, 2010 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

11 Přílohy

Odkazovaný seznam příloh

Strukturovaný rozhovor

1. Jak vnímáte fungování jednotlivých spolků působících na území vaší obce?
2. Jakým způsobem se podílejí spolky na kulturním či spolkovém životě vaší obce?
3. Do jaké míry máte přehled o fungování jednotlivých spolků?
4. Jakým způsobem spolky podporujete?
5. Je dle vás systém veřejné podpory spolků (od státu, municipalit apod.) dostačující?
6. Vnímáte nějaké konkrétní ekonomické problémy spolků, případně jaké (finance na provoz, odměny pracovníkům, vybavení apod.)?
7. Někaké další poznatky ohledně fungování spolků?

12 Fotografie spolkových organizací

Obrázek 18 Český svaz zahrádkářů Žďár nad Sázavou

Obrázek 19 Český svaz zahrádkářů Žďár nad Sázavou

Obrázek 20 Royal Rangers Žďársko

Obrázek 21 Fotografie Royal Rangers Žďársko

Obrázek 22 Rychlobruslařský oddíl Žďár nad Sázavou

Obrázek 23 Rychlobruslařský oddíl Žďár nad Sázavou

Obrázek 24 Pionýrská organizace Údolí Slunce

Obrázek 25 Pionýrská organizace Údolí Slunce

Obrázek 26 SDH Hamry nad Sázavou

Obrázek 27 SDH Hamry nad Sázavou

Obrázek 28 SDH Hamry nad Sázavou Najdek

Obrázek 29 SDH Hamry nad Sázavou Najdek

